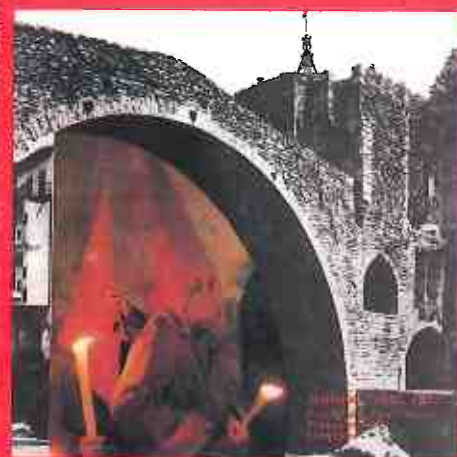
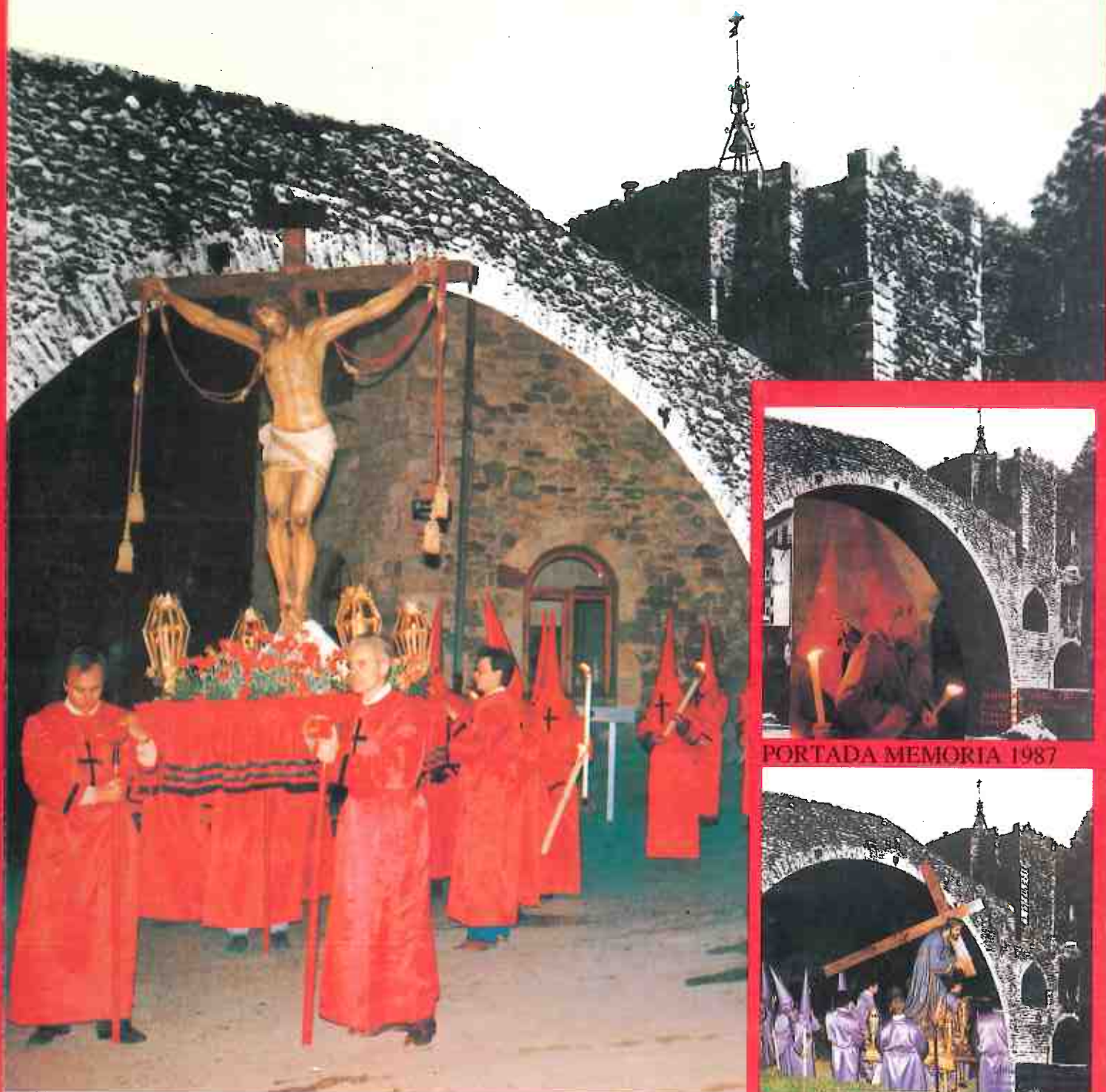
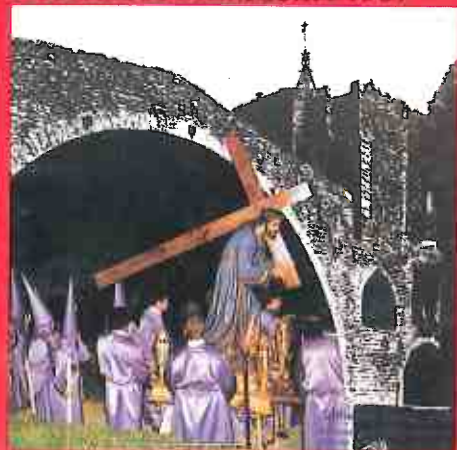




PORTADA MEMORIA 1987



PORTADA MEMORIA 1988

SETMANA SANTA 1989

PROCESSÓ DELS «SANTS MISTERIS»

Tercera memòria CAMPRODON

Galetes
PUJOL



Camprodon

Salutació

Josep Claret i Gratacós, per la Junta



Ara fa exactament tres anys, va ser quan els nostres lectors varen rebre el primer exemplar de la nostra Memòria, on prometien des d'aquelles pàgines una nova caminada per la nostra veterana Processó, tant pel que fa al seu aspecte gràfic com per la seva tradició.

Ara que els nostres lectors tenen a les seves mans la III Memòria, pensem que ja és hora que comprovem si les promeses s'han complert, i si realment els objectius han estat els correctes. Qui tingui les edicions anteriors, en algú racó de casa seva, comprovarà que sí.

Que hem complert el millor possible amb les nostres propostes d'informar més i millor, amb més consistència i amb més amenitat. Perquè malgrat el nostre optimisme, no podem tancar el ulls davant de la realitat, hem donat compte sobre les pàgines de la nostra Memòria dels números, les xifres i les estadístiques que ens recorden l'ascensió tan vertiginosa de la nostra Processó. Així doncs, obrim aquest any 1990 dins la mateixa línia informativa que ens vàrem proposar ara fa tres anys, oferint en aquesta Memòria que ara teniu a les vostres mans, les notícies i els temes més recents de tot el que passa entorn la Processó. A aquesta fi, hem dedicat el millor de les nos-

tres energies, fins a poder conquerir en l'actualitat el gran nombre de participants directament implicats en la Processó.

Amb aquesta publicació, nosaltres volem fer alguna cosa més, quelcom diferent; volem establir un diàleg amb tots vosaltres, informar-vos, escoltar-vos; és a dir, volem fer-vos partíceps de tot allò relacionat amb la Processó i de tot allò que l'envolta.

És per això que esperem aconseguir-ho, naturalment amb el vostre recolzament i, com no, amb les vostres suggerències.

Per ara, únicament us vull donar la benvinguda a la gran família de la Processó i desitjar-vos a tots un feliç any 1990.

Una salutació molt cordial.

EDITA

Associació dels Sants Misteris

COLLABOREN

Diputació de Girona

Generalitat de Catalunya

Mancomunitat de la Vall de Camprodon

Consell Comarcal del Ripollès

SUPERVISIÓ I COORDINACIÓ

Josep i Marc Claret Gratacós

TIRADA DE LA PRESENT EDICIÓ

4.000 exemplars

Dipòsit legal: B. 31.586-1987

FOTOMECÀNICA, DISSENY I FOTOCOMPOSICIÓ

Serveis Gràfics. Josep Renom, 66. Tel. 725 31 40. Sabadell

IMPRESSIÓ

Litogràfics Alp. Sabadell

**CONFITERIA
PASTELERIA**

PUJOL

València, 1

Tel. 74 01 22

CAMPRODON



Servei Oficial

TALLER MORER



Ctra. San Juan, 10
Tel. (972) 74 00 44

Plaça. España, 4
CAMPRODON

FERRETERIA GUARDIOLA

ARTICLES PER A LA CASA I EL TALLER
CAMPING A GAS

Plaça C. A. Torras, 6

Tel. (972) 74 02 02

17867 CAMPRODON (Girona)



CONFECCIONS

VILA

*Miguel Vila
Picola*

Ferrer Barbarà, 6

Tel. 74 01 82

CAMPRODON (Girona)

AUTO ESCUELA TER



Ferrer Barbarà, 7

Tel. 74 00 82

CAMPRODON (Girona)



Gaster sa

Distribuidor de Gasoleo-C

Pla de Sant Ramon, 3

Tels. 74 01 63-74 07 78

17867 CAMPRODON (Girona)

Calçats Planesas

DES DE 1890 VENEM SABATES
PER AIXÒ SABEM DE QUÈ VA

Lottusse, Yanko, Looky, Sebago, Mephisto,
ens han confiat la moda dels seus fabricants

València, 20

CAMPRODON

El Sant Crist

Per Anselm Betran



En algunes cantonades de carrers del nostre poble, hi ha uns proverbs emmarcats damunt rajoles; cada un és una màxima diferent i significativa. En una d'elles està escrit: **El poble que sap enaltir sa llengua i sa tradicions és un gran poble.** Camprodon, fent honor a aquesta frase, ha sabut recuperar una tradició molt antiga, que, des de feia 17 anys, havia quedat només a la memòria dels camprodonins. La Processó dels Sants Misteris del Divendres Sant havia despertat altre cop amb força, gràcies a la iniciativa i l'entusiasme d'uns quants i a la col·laboració, pràcticament, de tot el poble.

D'això, ja en fa tres anys i ara es pot dir que, després del fort impuls inicial, l'esdeveniment està completament consolidat. El públic assistent sap el que veurà, n'és conscient del respecte que cal tenir i ho ha demostrat cada any.

Els participants, principals protagonistes, saben la responsabilitat que tenen, i cada un d'ells posa tot l'interès i voluntat a cuidar i a millorar cada un dels impropis, vestimentes i passos que en són portadors, per tal de fer viure l'estricta sentit religiós de la Passió.

De Passos n'hi ha set, tots diferents i de característiques pròpies. El que ilustra la portada d'aquest Butlletí és el **Pas del Sant Crist**, la imatge del qual està exposada a l'Altar de la Sang de l'Església Parroquial des del 25 de març de 1945, data de la benedicció d'aquest altar. El Crist és de tamany natural i medeix 1,80 m. d'alçada.

Antigament, una imatge d'un Sant Crist més petita que l'actual, era la que desfilava, portada per una sola persona, amb una bossa de cuir penjada de les espatlles i ajudada per dues persones més, que, amb uns pals llargs, li com-

pensaven el balanç, aguantant els braços de la creu per carregar i descarregar.

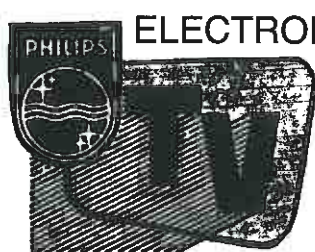
L'actual Pas el porten quatre persones i data de l'any 1940; va ésser fet a Olot; té unes dimensions totals de 3 m. de llarg, 1,85 d'ample i 2,90 m. que, posat sobre les espatlles dels portadors, representa una alçada d'uns 4,45 m. i amb un pes total de 142 Kg.

La dificultat que suposa el pes i el balanç es pot superar perfectament, tenint cura en la coincidència dels portadors i de la marxa.

Es pot dir que és el Pas que ha desfilat més pels nostres carrers en un mateix any, ja que el 1960, a més de la Processó de Setmana Santa, va sortir dues vegades dintre els actes de la Missió.

Fem vots perquè Camprodon continuï amb aquesta bella i devota tradició que ha passat de pares a fills i que les generacions vinents la conservin i la millorin.

ELECTRICITAT COLLBONI



ELECTRODOMÈSTICS

Plaça Dr. Robert, 10

Tel. 74 02 67

17867 CAMPRODON

BANCO CENTRAL

València, 26

Tel. 74 00 17

CAMPRODON



Pastisseria MARTÍ

Plaça Sta. Maria, 4

Tel. 74 01 71

CAMPRODON (Girona)



Caixa de Girona



CAMPRODON

AGÈNCIA SÁNCHEZ

- CORREDURIA D'ASSEGURANCES
- ASSESORIA FISCAL

València, 45

Tel. 74 03 43

CAMPRODON

El cor de l'Stabat Mater

Per M. Guardiola

—Corre, posa'm el sopar que he d'anar a l'assaig de l'Stabat!

Aquesta frase del meu pare, jo la sentia, de petita, cada any als voltants de Setmana Santa. Era especial; al sentir-la, em venien a la memòria totes les coses bones d'aquesta Setmana: processó, gent forastera que no veia des del darrer estiu, bunyols, tantes coses... i també el record d'aquell ressò de fons de l'Stabat Mater que en passar les figures dels Sants Misteris, li donava un no sé què d'autèntic que fins em feia asgarrafar, però, que amb els meus pocs anys no acabava d'esbrinar ben bé a què era degut. Després tot acabava i fins a l'altre any no es tornava a obrir la capsa del misteri.

De nou això ha tornat a reviuire i hem tingut el pri-

vilegi de poder continuar aquesta tradició; els nostres cants trenquen el silenci de dolor de la nit; la processó avança, les figures desfilen i finalment, entre elles, n'hi ha una que m'ha desxifrat el misteri: és la Dolorosa. Contempleu la seva cara de sofrència; jo crec que els camprodonins la tenim gravada dintre nostre aquesta expressió d'angoixa per el Fill estimat; però si hi ha algú de fora o d'aquí que no s'hi ha fixat o no l'ha vist, que la miri ben d'aprop i amb aquest gest entendreà tot el misteri del que us parlava abans.

Continuem, doncs, amb aquesta tradició tan nostra i que els nostres fills un altre dia la segueixin, recordant el que ara fem i trobin, així, la seva identitat com a poble i com a persones.

[illegible]

FRANKFURT
CERVESERIA
PABEL

ENTREPANS VARIATS
i UN ASSORTIMENT DE TAPES

Ens trobareu a:

Pl. Espanya, 5 Tel. 74 07 51
17867 CAMPRODON

Güell HOTEL

CAMBRAS AMB TV. i TELÈFON

Pl. Espanya, 8 Tel. (972) 74 00 11
17867 CAMPRODON (Girona)

RESTAURANT
Sant Roc

Pl. del Carme, 4 i 5 Tel. (972) 74 01 19
CAMPRODON

— AUTOPAVI —

- SEAT
- AUDI
- VOLSWAGEN

Ctra. Sant Joan, s/n. CAMPRODON



JORDI I PEPI
ESTILISTES

Saló Perruqueria i Estètica

HOME-DONA

TRACTAMENTS CAPILARS • CORPORALS • MANICURAS • PEDICURA
MAQUILLATGE NATURAL • FANTASIA

Isaac Albèniz, 7
Rafael de Casanova, 67

CAMPRODON (Girona)
MOLINS DE REI (Barcelona)

PELLETERIA-BOUTIQUE **FE GARCIA**

València, 29

Tels. 74 07 76 - 74 06 96

CAMPRODON

FORN SANT ROC

Especialitats SALA-PULI®

Que en són de bons!

*Carquinyolis - Tortells - Crocants - Bunyols - Coques de Llardons
Massapans - Ninots - Magdalenes - Pa de Pessic - Secalls*

Isaac Albèniz, 4 i 6 Tel. 74 03 32 Apartat de Correus 45 CAMPRODON
Particular: Camí dels Horts, 7 Tel. 74 04 82 (Ripollès)

SUPERMERCAT **BON PREU**

DE TOT I A PROP



«Joventut, diví tresor»

Per Miquel Vila i Picola



ANÈCDOTA

Un cop passats els anys quaranta, els que vam viure aquella època sabem de sobres les dificultats i les restriccions, residus de la guerra civil i de l'aïllament que en aquells moments es trobava Catalunya. S'havia de suprimir l'escassetat de materials, productes i matèries primeres amb l'engeni.

Una de les matèries que més escassejaven era la cera; n'hi havia poca i era, alhora, molt cara. Aquest fet provocava que la Processó dels Sts. Misteris fós pobra en quant a llum. Pocs eren els qui podien acompanyar un pas amb l'adequada il·luminació.

Dos bons, estimats i inquiets amics que en aquells moments rondaven els 17 o 18 anys, varen voler solucionar aquest problema, a més a més de proporcionar-se uns ingressos extres. Es varen muntar un taller artesanal per a la fabricació d'un artefacte substitutiu de les hatxes, i que al mateix temps fos a l'abast de tothom. Aquest nou invent va ser batejat amb el nom de HATXES CROS-MI (primeres síl·labes dels cognoms dels socis). Aquestes hatxes revolucionàries tenien un aspecte semblant a les clàssiques de cera: de fusta quadriculada amb les cares a mitja canya i amb un dipòsit en el seu extrem superior que contenia el líquid i d'on també sortia el blé. Tot molt senzill. Un cop pintades de blanc, quedaven perfectes.

Es varen fer els primers prototips, les primeres proves per provar-ne el pes, la durada de la càrrega, etc. L'únic inconvenient que tenien les noves hatxes era l'excessiva producció de fum, que comportava el perill d'ennegrir a tots els assistents de la Processó. S'assabentaren que en el mercat hi havia un producte que evitava aquest gran inconvenient. Es feren amb ell i les primeres proves foren exitoses.

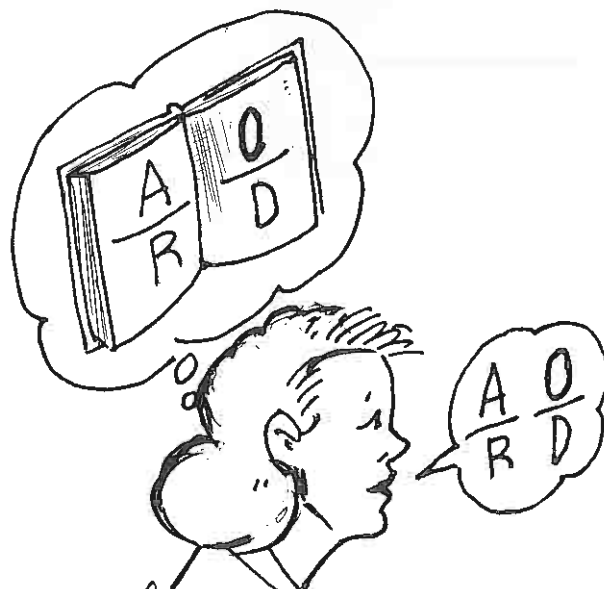
De la mateixa manera com es fa amb els cotxes, es va buscar un distribuïdor oficial, i un servidor se'm va encarregar la propaganda, fet que no vaig acabar de realitzar per manca de temps i de pressupost.

I va arribar el dia, Dijous sant, la Processó. El distribuïdor ja havia acabat amb totes les existències, tot feia pensar que l'invent seria un gran èxit.

Va sortir la Processó, i al cap d'una estona, ah! Senyor! de tot arreu començaven fogonassos, incendis. L'alarma culminà. Els més atrevits portaven grans torxes cremant. Finalment arribà el miracle inesperat: la pluja va fer acte de presència, obligà a que s'acabés la Processó i també el perill d'una tragèdia.

Analitzant els resultats, es detectà l'error en el líquid, en ésser aquest volàtil ja que contenia èter, la mateixa flama fabricava gas en l'interior del dipòsit, el qual quan s'escalfava feia que sortís pel mateix orifici del blé, amb el perill de fondre l'estany de la tapadora i produir una petita explosió.

Les bones intencions varen ser traïdes per voler depurar la tècnica, però al mateix temps, premiades per no passar res. I així les HATXES CROS-MI varen quedar com una anècdota de la nostra Processó.





Parròquia de Santa Maria de Camprodon



Mn. Joan Soler i Martin

Voldria fer una petita reflexió sobre què és, i que significa aquest llibret. Jo penso que és un vehicle, un enllaç, que agermana i uneix a tots els camprodonins, adhuc els qui no resideixen al poble. Donem a conèixer els nostres projectes, anhels, desigs, pensaments. En una paraula; ens manifestem tal com som.

No volem donar motiu ni ocasió de disgustar a ningú. No és bonic això? Els cristians, més que mai, hem d'ésser capaços de fer arribar a tots els conglomerats socials el nostre estil d'entendre i treballar per la pau.

La pau no és una simple absència de guerra, no es redueix a establir un equilibri entre forces contràries, i no neix d'un domini tirànic, sinó que d'ella es diu amb rectitud i propietat que és obra de la justícia. És fruit de l'ordre infós a la societat humana pel seu diví Creador, ordre que els homes assedegats de justícia duen a terme cada vegada més perfectament.

Per edificar la pau és absolutament necessari tenir una voluntat ferma de respectar els altres homes i les altres nacions i d'exercitar amb afany la germanor. Llavors, la pau és fruit de l'amor, el qual va més enllà del que pot la justícia. Nosaltres no podem no lloar aquells que, en la reivindicació dels seus drets, renuncien a la violència i recorren a mitjans de defensa que puguin ser duts a terme sense danyar els drets i les obligacions dels altres homes.

No en treurem res, d'urgir la construcció de la pau, mentre els sentiments d'enemistat, de menyspreu i de desconfiança, els odis racials i les ideologies obstinades separin els homes i els oposin els uns als altres. Per això urgeix la necessitat de renovar l'educació de la mentalitat i de donar una nova orientació a la opinió pública.

Cal certament que tots nosaltres canviem els nostres cors tot mirant el món sencer i aquelles coses que podem realitzar junts perquè tota la humanitat progressi, perquè el nostre poble de Camprodon i a la nostra Vall resplendeixi la concòrdia i la pau.

L'home dels nostres dies viu en el si d'una societat informativa, en la qual el dret de la persona queda trepitjat, inconscientment o conscientment, pels mateixos que a voltes n'han fet bandera de la reivindicació. El rebre una informació verídica i lliure és un dret de la persona, el que passa massa sovint, que ocultant-ne una part de veritat s'han distorsionat esdeveniments i ens podem sentir un xic o molt manipulats per aquesta societat de consum. No oblidem que la informació és un dret i una necessitat, gairebé vital, i d'aquí se'n deriva la funció social d'aquestes pàgines.

La nostra devoció als Sants Misteris no ens ve d'un instint de torturar-nos, ni de ganes de sofrir, que no tenim ni les volem tenir. Qui no s'hi acostia amb fe i amor al Sant Crist, no té gens fàcil entendre els camins de Déu en el teixit de la vida humana. No ha entrat en els plans de Déu.

No tenim més que la pròpia vida, cal aportar-la a l'obra redemptora a Jesucrist amb el nostre treball ben fet, amb una personalitat que treballi per la pau i el benestar de tots.

Que Déu ens ajudi a aconseguir que aquesta tradició de la nostra Setmana Santa i de la Processió dels Sants Misteris sigui continuada cada vegada amb més ardor, tot cercant el bé i la prosperitat del poble i vall de Camprodon.



Hostal - Restaurant

Bell-lloc

Bar

Plaça Sta. Maria, 12

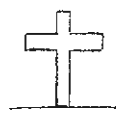
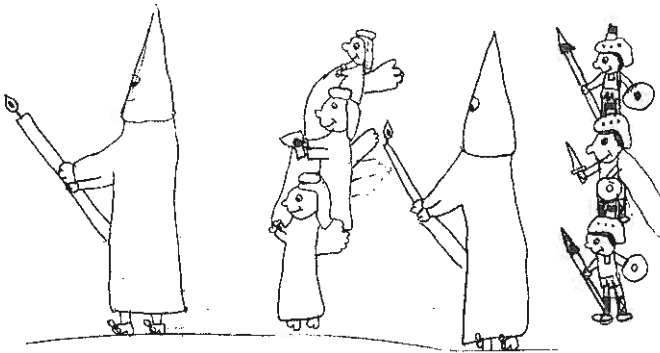
17867 CAMPRODON

Tel. 74 04 52

La processó vista pels nens de segon d'EGB

Molts de nens de la nostra escola
van anar a la Processó.

La Processó vista pels nens de 2^{on} E. G. B.



La Processó



Fa dos anys que la Processó dels S. M. surt
canon, Hi ha molts personatges que representen
s que viuen a la època de Jesús.
però de tot hi anaven els romans.

Els passos signifiquen el que li va passar a Jesús:
'oració de l'hort — Jesús oratant — Jesús quan
porta la Creu — Jesús crucificat — la Dolorosa — el
Selpulcre.

Els portadors de passos i els qui fan llum
porten les vestes de diferents colors. Hi havia un
ome que anava carregant cadenes, amassa descalços i al
seu teix tenia portava una creu.

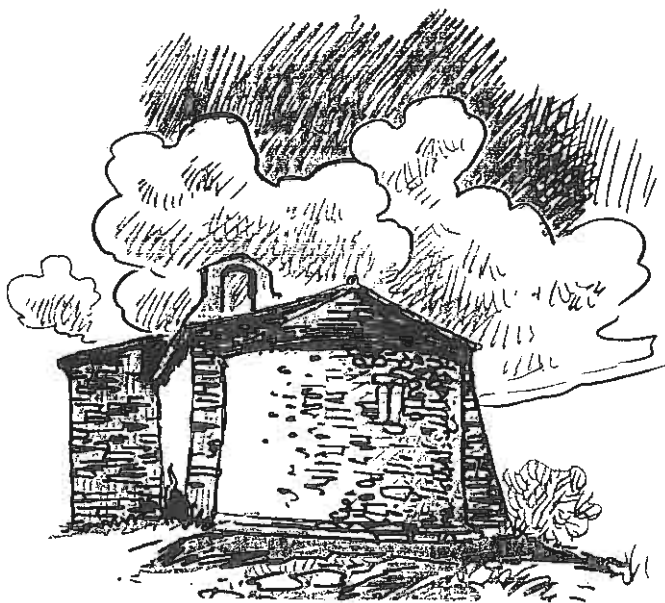
Els romans tenien quatre capitans
que tots portaven espases als altres soldats
dues llances i escuts. Els tambors no paraven
de tocar i quasi bé les trompetes tocaven cada
cinc minuts.

Hi havia molts nens i nenes de l'escola que
sortien a la Processó. Una nena del nostre curs
va veure a Jesús que portava la creu, li semblava que Déu
va real i quan el va veure que era davant la creu es
va posar a plorar.

La Processó va ser molt bona, ens va agradar molt.

Ermita de Sant Patllari

Per Anton Prat



Situats a l'estany de Banyoles i de cara a ponent, un vessant boscosa omple la mirada, és la Serra de Sant Patllari, i al seu bell cim hi trobem l'ermita (alt. 654 metres).

Testimoni de la fe i devoció dels nostres avantpassats, estava l'edifici en condicions molt precàries, i avui, mercès a les obres de l'equip de treball del C.E. de B. i la col·laboració dels Serveis Territorials de Cultura de la Generalitat i la Diputació de Girona, està perfectament consolidat.

Construcció romànica, no consta documentalment fins el 1403 en què es fa menció d'uns altars, i per tant en aquesta data existia l'ermita. Ha sofert modificacions al llarg dels segles i la reconstrucció ara, ha consistit en fer la teulada nova amb cairats de castanyer, solera de rajoles i teules. S'ha respectat, a l'interior, els dos troços de volta que quedaven en els extrems de la nau, d'un enfonsament del que no es té constància. Aquests dos troços de volta s'han netejat cobrint-los amb formigó i malla. A tot el perímetre de l'església una corretja de formigó armat lliga ara la construcció. L'absis s'ha cobert amb lloses, tal com era, segons es va trobar en retirar-ne les teules. Donada l'alçada de la volta, pensant trobar un paviment més baix, es va fer una cata, però en no sortir més que terra verge, es deixa igual, es fa una base de formigó i s'enrajola amb cairons. S'obre la finestra de l'absis que havia estat tapada i es tapa la porta que comunicava amb la casa de l'ermita. Aquí també es fa nova la teulada, s'empostissa el pis i en els baixos s'hi fa paviment de formigó. Es reforça l'espaldany i finalment s'ha substituït el parallamps.

Sant Patllari era fill d'Embru (Albernia); els goigs diuen Hibernia, del regne de França. Va anar a parar a Viena, i després de molts anys al servei de Déu, va tornar al seu poble, d'on fou proclamat Arquebisbe. Morí el 518, i entre els molts miracles que se li atribueixen hi ha el de desviar una allau de pedra i salvar una noia d'una picada d'escorpió.

Embru correspon probablement al poble francès d'Embrun (Departament dels Alts Alps), el que explicaria molt bé l'allau de pedra. El cos del Sant va ser traslladat a Camprodon —en data desconeguda si bé el 1376 ja hi era i on està encara— per la seva voluntat expressa. L'any 1470 el varen robar els francesos en la presa i saqueig de Camprodon. Se'l varen emportar a Perpinyà, on també se'l venera, més tard a Carcassona i Montpelier, però no varen tenir més remei que tornar-lo.

La comarca del Pla de l'Estany de Banyoles ha estat devota del Sant. Els goigs (ed. 1749) ens diuen: *De Pujarnol Advocat / socorreu devots tant fins / mirau la gran devoció / dels pobres circumvehins*. La seva diada és el 21 de juny, però a la nostra comarca estant els pagesos en plena feina de les collites, va traslladar-se la festa al 28 d'agost i fa uns deu anys va tornar-se a canviar a l'últim diumenge de setembre. Amb l'habilitació de can Camós, en el camí de Sant Patllari, com a refugi del Centre Excursionista de Banyoles, l'assistència a l'Aplec va multiplicar-se, i en el mes d'agost, el risc de calar foc al bosc era més elevat.

No és que Sant Patllari i el veïnat de Pujarnol sigui una zona resseca, està en la divisòria de l'Empordà sec amb la Garrotxa humida. Neixen en les seves vessants nombroses fonts, més o menys abundoses, com Brenys, Les Deus; que un temps portava l'aigua a Banyoles, Matamala, St. Bartomeu, Lluti, La Canova, que situades en la zona alta d'arenisques, ragen una aigua de molt bona qualitat.

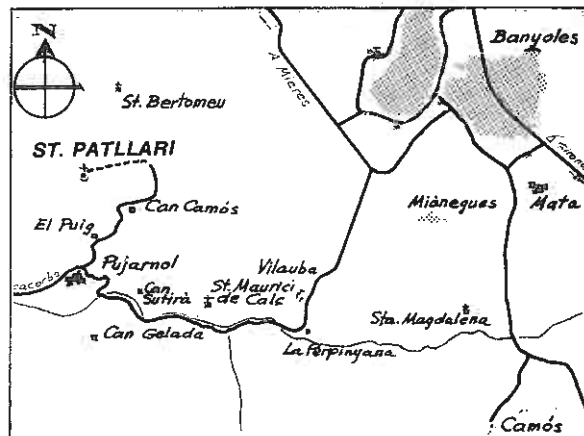
Entre els contraforts de la serra de St. Miquel i els Matamors. Cap a ponent s'allarga un estrep de la serra que es lliura a la de Rocacorba, entre Pla Martí i els cingles de Golany, separant les valls de St. Miquel i Falgons pel nord i les de Biert i Pujarnol pel sud.

Del topònim antic Monte Spelio, Montis Puig Spill, Podio Spill, mencionats en diversos documents dels segles XIV i XV, no en queda rastre en la toponímia actual. Però no lluny de St. Patllari, sobre el collet de can Gelada, ja a la vessant de Biert, hi ha Roca Mirall, un petit cingle que destaca voltat d'alzines.

Fins a la segona meitat del segle passat va tenir el santuari ermità. Cultivava unes migrades feixes per aquells volts, i portant una capelleta amb el Sant, recaptava per la comarca. Els dos últims, es diu que varen morir colpits pel llamp. També s'explica que a l'hivern els llops famolencs voltaven pel santuari i el pobre ermità, i la seva burra, es trobaven assetjats, sentint espardits en la nit el concert dels udols i espiant per la finestra els ulls fosforescents de les feres.

L'avi can Camós explicava que quan era petit, l'avi seu li contava que ell, jove, havia vist els últims travessant el Serrat del Llop, topònim avui encara vigent, fugint cap als boscos de Falgons. És versemblant doncs datar la desaparició del llop a la comarca de Banyoles a mitjans del segle passat. Avui els llops tenen molt bona premsa, segurament perquè no n'hi ha.

Història, llegenda, tradició, fe, formen l'entrellat del nostre poble i tant més en serem dignes com fidels ens hi mantinguem.



NOTÍCIES³

EL 2 NOU

14

PROCESSÓ DELS SANTS MISTERIS
A CAMPRODON

Un dels actes més importants que es fan durant aquesta Setmana Santa, a la comarca del Ripollès, és la processó dels Sants Misteris de Camprodon. Una processó que es va deixar de fer durant disset anys, però que curiosament es va recuperar l'any 1987 amb una gran acceptació popular, doncs si quan es va suspendre hi participaven unes cinquanta persones, ara són més de sis centes les que hi prenen part.

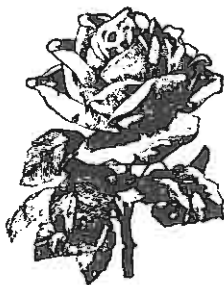
Pels organitzadors, aquesta forta acceptació es deu, sobretot, al fet d'haver respectat la tradició. La majoria de gent que actualment hi participa, ho fa amb els mateixos personatges o passos que havien portat ells antigament, o bé els seus avantpassats.

Els actes de la processó, comencen el dijous al vespre amb les desfilada dels romans, que van lliurar el pendó a l'Ajuntament. El divendres, a les vuit del matí, es fa la "processó de les dones", una antiga processó en la que únicament hi anaven les dones, i que actualment continuen essent majoria entre els acompanyants. A dos quarts de nou del vespre, els romans surten del Monestir, recorren els principals carrers de la població, per acabar a l'església del Carme.

Els organitzadors d'aquesta processó, que en els últims anys atrau milers de persones, consideren que s'ha aconseguit mantenir tant l'aspecte tradicional com el religiós. Per aquesta processó tenen un pressupost de dos milions de pessetes, que es cobreix amb aportacions voluntàries, rifes i subvencions de les diferents administracions i que serveix bàsicament pel vestuari, el qual es va millorant cada any.



Més participants a la processó de Camprodon. — Quatre-centes cinquanta persones van desfilat divendres pels carrers de Camprodon en la processó dels Sants Misteris, que aquest any ha augmentat en el nombre de participants i ha estat encara més llúida que en anteriors edicions. És més difícil, en canvi, calcular la quantitat de gent que va omplir Camprodon per presenciar la processó com a espectadors. Cal destacar la bona organització de l'esdeveniment i la seva brillant presentació, amb els nous vestits dels soldats romans, que van ser estrenats per a l'ocasió. — J.V.

FLOR
BLAVA

C/. de la Verge, 4

CAMPRODON

Dies Irae

Per Oriol Molas i Grau

Quan arriba Setmana Santa l'aire pren sempre un subtil flaïre de cera cremada. Ja de petit, quan feia d'escolà amb en Sergi, el veí de dalt, l'olor de cera se'm ficava narius amunt i s'hi quedava de dimecres a diumenge, deixant-me els sentits com encerats.

Des de fa uns anys, l'olor de cera apareix el divendres, dalt de tot el carrer València, quan comença a fosquejar; les darreres clarors van fonent-se pel cantó de ponent i apareix el capvespre, interval pausat i monòton que, sense cap futur, només té l'obligació de portar-nos la nit. La llum fuig de la llum i, fosca, no del tot negra, la vespra passeja sola. Llavors, si és Divendres Sant, se'ns ajunta un dolor molt aspre.

Enmig del silenci se senten, apausats, els primers compassos del rèquiem, de la nostra missa per a difunts.

A poc a poc, entre la fosc, apareixen llueints les robes i les armes dels incrèduls. Més enllà, la cera regalima calenta i desgoteja sobre l'empedrat del carrer. Passen, a cops de ritme, les escenes: silencioses entre els tambors, balancejant les vestes morades, roges, negres. Balancejant-se. Llavors, altre cop, se'ns ajunta aquell dolor tan aspre al cantó del pit:

*Un trist udol de llop errant
ha baixat a fer-nos companyia.
És ben amarg i trist aquest capvespre.*

*Un carro d'homes d'ulls clucs
ara passa plorant.*

*Aquesta nit,
han soterrat un crist.*

DISPER-LUX, S.A.

Persianes enrollables
d'alumini i PVC

Francesc Samaranch, 11 Tel. (93) 668 86 12
MOLINS DE REI

RAPID TONI

REPARACIÓ DE CALÇAT
CAMPRODON,

i a SANT JOAN

CALÇATS TONISA

AL VOSTRE SERVEI

Tel. 74 01 04
Tel. 72 05 36

CAMPRODON
SANT JOAN

valter 2000 **L'ESTACIÓ**
DE LA VALL DE CAMPRODON

Informació: 74 03 53

CAMPRODON (Girona)

MODA PELL

DESCAMPS

València, 33

Tel. 74 07 84

CAMPRODON



Pl. España, 7

17867 CAMPRODON

Club d'Equitació



- Lloguer de cavalls
- Classes d'equitació
- Excursions organitzades
- PupiHatges

Ctra. Camprodon - LLANARS

UN EMBOTIT DE QUALITAT

SÍ, PERÒ DE **CAL XEC**

El rebost del Pirineu català



Isaac Albéniz

Tel. 74 00 84

CAMPRODON

Junta Organitzadora de la Processó dels Sants Misteris

PRESIDENT:

Mn. Joan Soler Martín

SOTS-PRESIDENT:

Martí Pujol Suriñach

SECRETARI:

Josep Claret Gratacós

TRESORER:

Marc Claret Gratacós

COMPTABLE:

Antoni Suriñach Solà

DELEGAT DE CULTURA:

Josep Feliu Gardella

VOCALS:

Alexandre Cuadrado Puig
Miquel Vila Picola
Odon Plujà Obrador
Pilar Ruart Ribas
Ma. Eugènia Bueno Prast
Maria Planella Navarro

SECCIÓ TROPA:

Eduard Molas Cruz



Programa d'actes de la Setmana Santa 1990

Divendres, 6 d'abril, a les 10 de la nit: Reunió de tots els càrrecs de Comandament del Maniple, Centurió, Optió i Mestre de Banda per rebre les instruccions de sortida de Dijous nit i Divendres Sant.

Dimarts, 10, a les 9,30 de la nit: Reunió al Local Social de tots els Arregladors i Perxoners, així com els Caps de cada Pas per a rebre les consignes de sortida del Divendres Sant.

Dimecres, 11: Després de l'assaig general del Maniple a la Pl. de Sta. Maria i al Local Social, lliurament del material per a tots.

Dijous, 12, a les 8,30 de la nit: Concentració de tot el Maniple, degudament uniformat, per passar revista de material al Monestir de Sant Pere.

A les 9,00 de la nit: Desfilada pels carrers de la Vila fins a la Pl. d'Espanya on farem el lliurament del Penó davant de la Casa de la Vila.

— Interpretació de diferents marxes i cloenda amb Retreta, per part de la Banda del Maniple.

Divendres Sant, 13, a les 7,30 del matí: Concentració davant de l'església de Santa Maria per fer la sortida del Viacrucis pels diferents carrers del poble. Una vegada acabat el Viacrucis, esmorzar de bunyols, coca i xocolata, al lloc on designarà la Junta.

A les 8,30 de la nit: Concentració de tots els Soldats Romans a la baixada de l'Hospital, per passar revista del material.

A les 9,00 de la nit: Sortida en marxa ràpida vers la Pl. d'Espanya per a fer entrega al Centurió del Maniple del Banderí de Comandament, així com per recollir als Decurions i el Penó del Maniple de la Casa de la Vila.

A les 9,30 de la nit: Una vegada format a les escales del Monestir, començament de la Processó dels Sants Misteris.

Forn Sala

Especialitats en BOLLERIA

J. Ferrer Barbarà, 14

Tel. (972) 74 01 32

17867 CAMPRODON (Girona)

AUTO-ESCOLA

CAMPRODON

València, 52

CAMPRODON

J.A. ROVELLO-PONT NOU, S.A.

PROMOTORS D'OBRES

COMPRA I VENDA DE FINQUES (API 10.361)

Josep Morer, 3

Tel. 74 08 52

17867 CAMPRODON

trobem que el 1733 un prevere, el Dr. Benet Codina, de manera una mica estranya, s'ofereix a donar solució als problemes, però sense explicitar-ne la clau (Ap. doc. núms. 4,5, 6 i 7). Segurament la seva oferta es concretava a demanar el paper d'alguna persona perbita en lo art de Arquitectura per tal com el Dr. Codina figura entre els designats en aquest sentit per a portar a bon terme l'afer. En efecte, la junta, considerant que *haventhi en Gerona un arquitecto de bona opinió y fama Anomenat Suriano* (sic), resol, *remine discrepante*, que se enviàs a buscar y que estigues y executás son dictamen y parer antes de gastar ningun diner. (Ap. doc. núm. 8).

I amb aquesta encertada mesura s'arriba a posar termini a una polèmica i dilatada construcció. Qui tingui interès en conèixer la forma, bon xic curiosa, com s'anà a cercar l'arquitecte a Girona, ho trobarà al corresponent apèndix documental: s'aprofità la cojuntura per a aconseguir l'alliberament d'un congregat detingut a la presó local (Ap. doc. núm. 8).

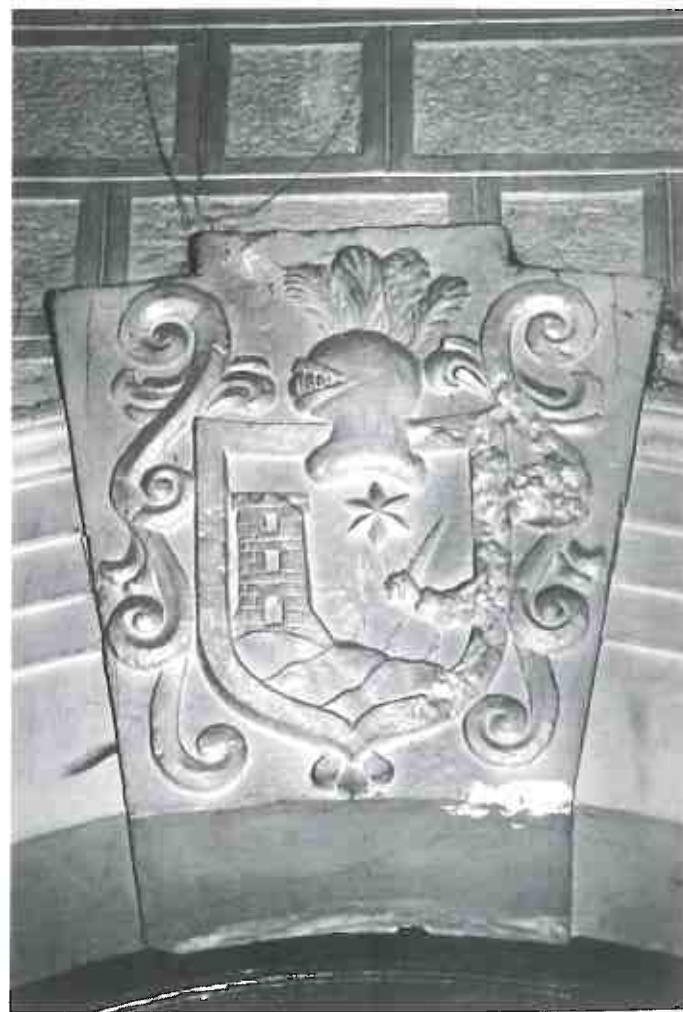
El que importa és l'informe de l'arquitecte Soriano i les seves conseqüències. En contra del que podia semblar, atesa la insatisfacció que sobre la solidesa estructural de la fàbrica manifestaven els congregants, l'arquitecte *havent reconegut dita Capella havia dit que la obra de aquella era Sagura y que las Rubinas que amanessaba, eran no mes que aparents, a les quals donaria ell a disposició per a que no apareguessen*. Però, en canvi *una falta Sí reparaba notable, y hera ser la Capella desproporcionadament curta, y que la Junta de la Congregació tenia alientos pera allegar la Capella de lo que li faltava, donaria ell la planta que devia seguirse y que Judicava havia de ser de poch cost.* = Sobre dit repor fou de sentir lo sobredit Corrector (Dr. Malet) que en atenció al molt calor que experimentaba en los Congregants y del anelo que tenian en perfeccionar dita Capella, que se executás lo acabarla Segons la hidea del sobredit Aquitecto, y que per assó se Suplicás als mateixos Commissaris volguessen Cuydar de Sercar entre els Congregants las Caritats Necesarias que se espera-

ban trobar. Y aplicar aquellas en la fabrica que se deura fer. Al qual vot accediren tots los Srs. de la Junta dalt anomenats Nemine discrepante (Ap. doc. núm. 9).

Amb el decurs dels anys altres millores enriqueixen la capella. Referent al vell retaule, del qual consta que hi havia dos sants Felip (un d'ell, indubtablement, S. Felip Benizi, fundador o propagador de l'ordre dels servites), ens ha arribat la pòlissa de Francesc Basil, pintor d'Olot, que acredita haver rebut 185 lliures per daurar-lo i jaspia-lo; any 1761 (Ap. doc. núm 10). La imatge titular, que encara avui podem admirar, és una Dolorosa del notable escultor Ramon Amadeu.

En Pau Barnoya. La família

Damunt l'entrada de la capella del Dolors, a la part interior, hi figura en relleu un escut que correspon precisament al mecenas citat abans, en Pau Barnoya. El mateix blasó (en aquest cas policromat) es troba també a la clau de volta de la capella dedicada al seu patró Sant Pau, de la pròpia església parroquial de Santa Maria. El podríem descriure així: en el camp (d'atzur) una torre (d'argent) posada al costat dret, sobre uns monticles (del mateix), i sor-



Escut Barnoya a la Capella dels Dolors

Rellotgeria - Joieria

PLANAS

OBJECTES REGAL

València, 14

Tel. 74 00 97

CAMPRODON

L'arquitecte Soriano i la Capella dels Dolors de Camprodon

Per J. Ma. de Solà-Morales

Francesc Soriano

No es tracta de cap professional desconegut. Se'l cita correntment per haver dirigit, l'any 1720, ni més ni menys que les obres de la Universitat de Cervera. De fet, aquell monument s'havia començat el 1718 sota els plànols de l'enginyer militar Francesc Montaigu o Montagut. En la construcció intervé, el 1720, un altre enginyer de l'exèrcit filipista, de renom a Catalunya en l'aspecte arquitectònic, Alexandre de Retz, el qual proposà unes lleugeres modificacions al projecte inicial de Montaigu; i el mateix any es fa càrrec de la direcció de l'obra Francesc Soriano, introduint també algun canvi.

Ha estat la Dra. Moli i Frigola qui ha estudiat amb deteniment aquest personatge. L'autora ens dóna, a part l'esmentada actuació de Soriano a Cervera, la relació d'un seguit de treballs, tots ells realitzats a Girona (entre 1731-98), els uns de caràcter religiós (reformes als convents de Sant Domènec, del Carme i de Sant Francesc), d'altres de tipus urbanístic (carrer de les Sabateries Velles, Pont Major, plaça de Sant Francesc, Devesa) i, àdhuc, habitatges particulars.

Aquí ens permetem de fer una observació. Per raons d'ordre cronològic, semblaria una mica dubtós que pogués haver estat el mateix individu qui, havent dirigit ja el 1720 la construcció de la Universitat de Cervera, continués exercint encara l'any 1798. Es tractaria, potser, d'un homònim de la propia saga? Això, fins i tot, fóra aplicable pel que respecta al que va passar amb l'església parroquial d'Olot. Aquesta, inaugurada el 1763, transcorreguts només vint-i-set anys, presenta preocupants signes de deteriorament, motiu pel qual es demana l'examen i corresponent informe a un arquitecte de Girona: Francesc Soriano. Estem ara al 1790. Per cert, que el dictamen fou sumament negatiu quant als materials emprats en la construcció i el consultat proposà ni més ni menys l'enderrocament i subsegüent reconstrucció de bona part de l'edifici.

En relació amb el que acabem d'apuntar sobre la possible existència d'una dinastia d'arquitectes-constructors Soriano d'implantació gironina, recordarem també el nom de Bartomeu Soriano que durant els anys 1690 al 1698 dirigí importants obres a la seu de la ciutat.

Retornant a l'actuació del Francesc, objecte de la present comunicació, anem a veure com el 1734 es reclama la seva presència a Camprodon a fi que dictaminí quant a l'estat de la capella de la Congregació dels Dolors de la referida vila.

La Congregació i la seva capella

La Congregació apareix documentalment existent i com a recent fundada l'any 1702. En canvi, la capella pròpia, sembla que no es començà fins al 1710. I encara, immediatament, sorgiren problemes en ordre a l'edificació per motius diversos. Primerament, l'obra haurà d'ésser suspesa per manament del veguer en trobar-se pledejant la Universitat de la vila amb la comunitat parroquial. Pel maig de 1711, reunits els cònsols de la Universitat amb la junta de la Congregació, s'arriba a un compromís per a fixar l'amplada del carreró existent entre la capella en construcció (annexa a l'església parroquial) i un immoble o «torre» de Francesc Bosch (Apèndix, doc. núm. 1).

Transcorreguts deu anys l'obra es troba encara paralitzada i en situació de provisionalitat. Un mecenes, fill de la població, en Pau Barnoya (sobre el qual insistirem més endavant) hauria fet un llegat testamentari important, de dues-centes dobles, als fins de l'edificació, la qual s'acorda prosseguir (Ap., doc. núm. 2). Segons sembla, el 1722, ja tindria lloc la benedicció de la nova capella.

Els problemes, però, no havien pas acabat. La junta de la Congregació estava disconforme amb l'obra realitzada, la qual s'havia aconduït sota la personal i exclusiva direcció del manimissor testamentari de Pau Barnoya, sense comptar amb la intervenció dels congregants elegits a l'efecte. La capella perillava; la volta s'obria amb risc de caure; molts devots no volien assistir als actes religiosos per causa de la inseguretat. Es resol d'adreçar un memorial al bisbe de la diòcesi, sollicitant la seva mediació. Any 1732 (Ap. doc. núm. 3).

Seguint les vicissituds en l'erecció d'aquesta capella,

**LAVANDERIA
MONASTERIO**

Monestir, s/n.

CAMPRODON

tint del costat esquerre en braç armat empunyat una espasa (d'argent); el tot, superat d'una estrella de sis puntes (d'argent o d'or?). Timbrat d'un casc de cavaller.

Convindrà explicar, mal que sigui a grans trets, d'on li provenien, a en Pau Barnoya, les distincions nobiliàries. Perquè la noblesa no li venia pas de naixement. En efecte; la seva partida de baptisme ens assabenta que era fill d'un sabater de Camprodon, si bé apadrinat (com d'altres del seu llinatge) per membres de famílies distingides: els Oriola i els Boxeda (aquests darrers, parents de l'abat de S. Pere de Galligants del mateix cognom) (Ap., doc. núm. 11). Un rèpals als llibres sacramentals de la parròquia camprodonina ens permet d'establir la genealogia de l'estirp des del s. vi. I si el primer cap documentat de la nissaga no era més que un bracer, les següents generacions ascendeixen als estrats socials, passant a traginer, sabater, paraire, mercader i, ja amb tractament de *dominus*, a *miles equestris*. Així apareix un cosí del nostre mecenes, militar de professió. D'un altre cosí, també militar, es coneix la seva actuació en el cap austròfil durant la guerra de Successió, se sap que arribà a tinent coronel en el regiment de Clariana.

Quant a Pau Barnoya, el troben citat com a *dux pe-destrum Regis Hispanie* i com a ciutadà honrat de Barcelona i veguer de Camprodon. En efecte, pels seus mereixements com a capità a la campanya del Roselló, fou agraciats amb el privilegi de ciutadà honrat de Barcelona el 1683, i posteriorment amb el següent grau nobiliari de cavaller del Principat de Catalunya. Morí accidentalment a Caldes de Montbui, sense successió, però fou inhumat a Camprodon, al monestir de Sant Pere. Deixava importants llegats a la parròquia de la seva vila natal, entre d'altres, per a l'edificació de les capelles de Sant Pau i dels Dolors.

Apèndix documental

Advertiment: Com sigui que la documentació que s'aporta procedeix en la seva totalitat del llibre manuscrit de la Congregació del Dolors, de l'Arxiu Parroquial de Camprodon, s'indicarà aquesta procedència simplement amb les sigles CD, seguides del corresponent núm. de foli.

1

29-V-1711. Dificultats per a continuar les obres de la capella. (Regest):

Junta. — S'informa d'haver-se rebut els Magnífics Cònsols de la Universitat (Dt. Vicenç Malet, notari, Benet Vaquer i Josep Costa, acompanyats del Sr. Felip Molas «persona del Consell») per a resoldre la qüestió suscitada entre la Congregació i Església parroquial d'una part, i la casa o «torre» de Francesc Bosch d'altra part, sobre el carreró existent entre la dita casa i l'església, a fi d'as-

senyalar terme o cantonada. El Consell ho deixa «a coneguda» de la Congregació. Però aquesta, *nemine discrepante*, resol que els Cònsols assenyalin el terme, per a poder ja aixecar les parets de la capella. D'aquesta manera, els dits Cònsols, en presència dels oficials de la Congregació, acorden deixar deu pams de carreró y així se á continuat la obra fins las parets á punt de volta. (CD, f. 50 v-2.^a núm.).

2

4-VII-1721. — Sobre el llegat de D. Pau Barnoya per a continuar les obres de la capella. (Text):

Deliberació = A 4 de Juliol. Convocada y Congregada la Junta de la Vener. Congregació en la Capella en que han entrevingut lo Rnt. Pau Melcion Corrector, Dor. Miquel Aulí, Dt. Ecclesiastich, lo Rnt. Franc^o Malart Me. de Novicis, Miquel Malet Secret. lo Dr. Joseph Brandia receptor, Anthoni Melcion y Joseph Labori Sacristan, Geroni Magenti sota Sacrista, lo Rnt. Palladi Melcion y Rafel Papell Porters, lo Dr. Joseph Llach Pe. y Rector, Infermer, los Rnts. Joan Pere Malet y Franch. Rigat Consultors Ecclesiastichs, lo Dr. Guillellem Domenech, Gabriel Juliá y Joseph Coma Consultors Seculars. Lo dir Rnt. Pau Melcion com a Manumissor del q^o Dn. Pau Bernoya ha llegit lo llegat que lo dit q^o Dn. Pau Bernoya fa en son ultim testament a la Congregació ô Capella de aquella de Dos Centas Doblas per la construcció de aquella a Coneguda dels Manumissors de dit son testament. Y juntament ha proposat que li apareixia tenir forçes per poder fer aquest estiu la parets de dita Capella perque ab la ajuda de la Me. de Deu y de sos Devots en lo any vinent se pogues acabar. Nemine discrepante han vingut á bé se fassan ditas parets, y desde luego se spatlle lo paviment y demes cosas de dita Capella per poderse comensar la fabrica de ella y mudar la Imatge de N^a SSm^a en lo altar de St. Victor ahont se faxan los exercicis en los dias

EDUARD PONZANO
i SOLÀ

CONTRACTISTA D'OBRES

Carrer del Quintà, 2

LLANARS (Girona)

Tel. 74 09 42

acostumats fins que se haja acabat de Contruir dita Capella y ia Capaz per fersi los Exercicis. = Y per quant sian Necessarias algunas Personas de dita Vener. Congregació per la Major activitat y conducció de dita obra, dita Junta ha elegit al Dr. Miquel Aulí, lo Sor. Gabriel Juliá, Miquel Coma y Anthonu Melcion. = Ita est Miquel Secret. (CD,f.51, v.2^a núm).

3

3-IX-1732. — La Junta considera deficientes les obres realitzades i perillosa la construcció, a més d'altres queixes. Memorial al bisbe. (Text):

Deliberació = A 3 7bre. a732. Convocats y Congregats en la Capella de Nostre Sr^a dels Dolors de la pnt. vila de Camprodon: lo Dr. Thomas Brandia Pbere. y Corrector, lo Rt. Antoni Rigat Prior, lo Dr. Franc^o Morer Clergue Secret., lo Dr. Ignasi Campa Discret Secular, lo Sr. Ignasi Bertran Receptor, los Srs. Joan Pere Malart y Pere Blanch Consultors Seculars, los Srs. Joseph Campa y Joseph Gallego Sacristans, lo Dr. Miquel Aulí, Miquel Magentí y Antoni Melcion ex-consultors seculars; Component la Junta y Congregació representant; lo dit Sr. Corrector ha proposat, qe. en atenció que la Capella de dia Vener. Congr^o esta ab perills Imminents de caurer y perço molts del Congregants deixan de assistir á las funcions espirituals se fan á dita Vener. Congregació; per evitar estos perills, y veure qe. las dos centas doblas que lo q^o Don Pau Bernoya avia llegat per la fabrica de dita Capella, no se avian gastat segons lo Intent y disposició de la vener. Congr^o, ans be molt al Contrari, com se Collegeix de la Deliberació tras escrita folio 51 retro (és la transcrita doc. anterior). Y de la relació han fet las personas en dita citada Deliberació elegides per la direccio de dita fabrica (al marge: que al peu desta se veura llargamt.). Com / tampoch aver entregat los manumissors del dit q^o de Bernoya a dita Vener. Congr^o los quadros ab sas guarnicions

doradas qe. tambe avia llegat á la dita Congregació; perço li apareixia esser Convenient de presentar un memorial al Illm. y Rm. Sr. Bisbe de Gerona á fi de poder recobrar la Vener. Congr^o las sobremencionadas cosas. Y nemine discrepante han vingut á be que se presentás del thenor seguent = Illm. y Rm Sr. = El Corrector y Congregants de la Congr^o dels Dolors de la vila de Camprodon ab la deguda veneració y respecte, representan a V.S. Illm^a: que considerant ser de utilitat per los habitants de la referida vila la Conservació, Y augment de la dita Congr^o respecte de trobarse unicament fundada dita Congr^o en la referida vila, en la que pugan los dits Congregants exercitarse, Y emplearse en las funcions Espirituals, Y per lo molt Fruyt Espiritual se experimenta trahuen los concorrents en dita Congr^o: Per augment de la qual Y per construcció, Y adorno de la Capella de la mencionada Congr^o lo q^o Don Pau Bernoya deixà en son ultim testament doscentas doblas, Y diferents quadros ab sas guarnicions doradas, qe. tenia en sa Casa, á fi que los manumissors del dit son testament donassen los mencionats quadros á la referida Congr^o per adorno del Camerin se esperava construhir en la dita Capella; Y aplicasen Y convertissen las ditas doscentas doblas ás obs y per (interpolat: la construcció) de la dita Capella, qual llegat acceptá la mencionada Congr^o, Y cometé la direcció de la fabrica Y construcció de dita Capella á diferents Congregants de la dita Congr^o, perqe. estos en nom de la mencionada Congr^o fessen obrar, y dirigissen ab tot acert la dita Construcció: com tot se veu en la Cloenda de la resolució qe. acerca del referit prengue la dita Congr^o, Y en la Clausula de n^o 8 del dit testament, qe. se presentan a. V.S. Illm^a: lo que no obstant, no annuí, ni volgue lo q^o M^o Pau Melcion Manumissor Y actor del referit Testament de Bernoya conformarse, ni seguir la resolució presa per dita Congr^o, ni el dictamen, Y sentir dels referits Congregants elegits, en quant á lo que tocava á la direcció de la dita fabrica Y construcció; por lo que se oposaren los dits Congregants al dit M^o / Pau Melcion, no abstant de trobarse est Corector de dita Congr^o, vehent dirigia fabrica per son propi dictamen; ab precipitacio, obrant ab temps Intempestiu de Ivern, y gastant diferents quantitats per obras molt superfluas, Y fora del Intent de dita Congr^o que avia concedent exprendre dita quantitat ab la mencionada Condicio de Correr la fabrica de dita Capella per la direccio, y segons lo sentir del dits Congregants elegits: de lo qe. ha tingut tan mal exit la construcció de dita Capella, qe. no sol vuy en die, si tambe la del principi de la construcció de dita Capella se troba la boveda de aquella notablement oberta ab moltissims perills de Caurer. Y per estos Imminents perills no estan los Congregants en lo temps dels exercicis, y altres funcions ab la deguda seguretat en la dita Capella de la Congr^o, abstenintse molts per dit temor de assistir en las ditas funcions: Y com Illm. Sr., no se hage encare cumplert enterament dit llegat en atenció qe. los Administradors dels bens qe. foren del dit Don Pau Bernoya no han entregat no han entregat á la dita Congr^o los quadros ab las guarnicions deixá lo dit

ANGLADA

• LLIBRERIA • PAPERERIA
• JOGUETERIA • OBJECTES D'ESCRITORI

València, 17

Tel. (972) 74 02 79

CAMPRODON (Girona)

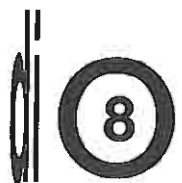
Bernoya per adorn del Camerin se troba construhit en dita Capella ja desdel principi de la obra de aquella; ni las doscentas doblas se han gastat segons la Intencio de la dita Congr^o, ni tampoch conforme la voluntat del testador, la qual apar era se edificás y Constrhis una Capella permanent y ab la deguda forma lo que fins ara no se ha conseguit, ni qe. lo referit M^o Pau Melcion donas compte de lo qe. expendi y gastá per la obra de dita Capella, ni á la dita Congr^o, ni segons se creu en la Curia de testaments y Pias Causas de Gerona, circumstancia qe. en ningun modo devia omithir lo dit M^o Pau Melcion. = Per lo tant Zelosos de la Conservacio de dita Congr^o Y desitjosos del augment de aquella, suplican a V.S. Illm^a sie servit Interposar sa Auctoritat, á fi qe. los Administradors de la Causa pia de Bernoya entreguen los quadros ó son valor a la dita Congr^o. Y justament Contribuescan 6 dels bens de dita Causa pia, ab la quantitat á V.S. Illm^a benvista, per la reparació d dita Capella en atencio de trobarse ab grans perills de Caurer, Y estar destruhida de tots medis la dita Congr^o per reparar aquella; majormt. no aventse empleadas las ditas doscentas doblas en la forma desitjá dit testador. Y determiná la dita Congr^o lo que esperan de la Charitat y Justicia de V.S. Illm^a. = Lo mateix die dins Capella en presencia dels tras escrits Congregants, lo Dr. Miquel Aulí, Y Antoni Melcion dos dels elegits per la fabrica de la Capella segons la resolucio tras calendada feren rliació: qe. avent ells junt ab sos companys acceptat lo Carrech de Cuydar de la Obra, acordaren ab lo tras dit M^o Pau Melcion, qe. ells elegits cuydassen totalmt. de la fabrica, y qe. dit M^o Pau no volia cuydarse de cosa alguna tocant á dita fabrica, sino de pagar las polissa qe. dits elegits li i cometerian á pagar de lo qe. se hauria gastat per la fabrica; Y fou tant al Contrari, qe. avent dits elegits fet venir oficials per la fabrica y averlos ajustats; lo dit M^o Pau no volgue annuhir á lo qe. dits Srs. avian Convingut, sino qe. volgue portar la fabrica per si sol Independent de la direccio de aquestos, y de la disposicio de la Vener. Congr^o (al marge: donant majors salaris als oficials,

del que dits elegits los tenian ajustats) no obstant la opposició se li fou feta; Y volgue dit M^o Pau acabar la obra sense aver la dita Congr^o pres resolucio de acabarla = Ita est Dr. Franc^o Morer Secret. (CD, ff. 55-56 v.).

4

29-III-1733. — Proposta del Dr. Benet Codina per a acabar l'obra de la capella (Text):

Deliberació = A 29 Mars de 1733 Convocats y Congregats en la Capella de Nre. Sr^a del Dolors de la pnt. Vila de Camprodon, lo Dr. Thomsas Brandia pre. Corrector, lo Rt. Antoni Rigat pre. Prior, lo Dr. Victor Malet pre. Me. de Novicis, lo Dr. Franc^o Morer satasecret., lo Sr. Joan Pere Malart y Franc^o Costa Consultors seculars, lo Dr. Miquel Aulí pre., lo Dr. Joseph Aulí, lo Dr. Pau Duran, lo Dr. Ignasi Juliá, y lo Sr. Franc^o Brandia expriors. Y lo Sr. Joseph Campa, y Sr. Joseph Gallego Sacristans, Component la Junta Y Congregacio representant, dit Rt. Corrector ha disposat se llegis un paper escrit de ma propia del Dr. Benet Codina pre., qe. es del tenor seguent = Perqe. las voltas de la Congracio, qe. de bens de Don Pau Bernoya feu lo q^o M^o Pau Melcion en Cumpliment del llegat per dit efecte fet, han rebiscut (sic) tan mal, qe. amenaça perill de caurer ditas voltas; Y perqe. la Capella tinga tota la perfeccio ajustanthi la volta qe. falta, te lo Dr. Benet Codina discoregut un medi que per poderlo, no sols practicar, sino Comunicar, demana al / Corector de dita Congr^o Convoque los Officials de la Junta. Y demane qe. se servescan anomenar dos Congregants, qe. de dita Junta tingan poder, no sols per tractar dit medi ab lo Dr. Codina, Y demes que convinga; sino qe. pugan oblidar a dita Congr^o á lo que a decret del Sr. Bisbe, Y del Provincial dels Serveis (si es menester) sie Convenient per dita Congr^o = Mes demana, qe. dits elegits tingan tentejat la quantitat de diners qe. aura de Importar la esmena de las voltas qe. perillan, y lo fer la nova qe. falta per acabar la Capella. Y si la vida, o lo Menjar dels Mestres, y treballadors la costejaran los devots, com y los ports de toscas y guix. = Mes lo qe. ab diner effectiu se trauria dels devots per fer dita obra. = De tot lo sobredit espera lo Dr. Codina tenirne resposta ab la brevetat possible, á fi de poderse executar lo qe. per dita Congr^o convinga mentres lo temps afavorina ab los dias llarchs, y de menos ocupacions dels devots de Mara SSm^a. = Y en cas de annuhir dita Congr^o á la nominació de personan qe. demana, estimará, qe. los elegits tingan á be de participarli ab la elecció, lo qe. Importara de gasto dels Mestres, y Jornalets lo tot de la Obra; Y justament lo qe. se traura dels devots: Tot a fi de lograse lo remey que necessitan las voltas, Y de procurar lo major de be dita Congr^o. Y a dits elegits participara dit Dr. Codina lo medi, qe. a ell se li i ofereix = Vist Y fet concepte del proposat per lo dit Dr. Codina, ha resolt y deliberat la sobredita Junta: qe. respecte qe. dit Dr. Codina no declara qual es lo medi practicable per la reparacio de las voltas, Y fer la nova, qe. falta per lo cumpliment de



CAMPRODON

LLAMINADURES
I REGAL INFORMAL

**OBSEQUIS DE BATEIG
I FESTES**

17867 CAMPRODON

la Capella; no apar dega la Congregacio elegir personas tant facilmente, ab los poders demana dit Dr. Codina; pero qe. si apar be a dit Dr. Codina de Comunicar dit medi als Congregants, qe. elegira la Congr^o, passara esta á elegir personas per tractar, tant solament, la dependencia ab dit Dr. Codina. Y antes de executarla deuran les personas Elegidas fer report á la Congr^o del animo Y Idea de dit Dr. Codina, perqe. esta, segons lo pes de la materia, donara los poders els elegits com li i apareixera convenient Y necessari: Y al mateix temps donara / providencia en ferse las demes averiguacions demana dit Dr. Codina. Ita est Dr. Frncp Morer Secret. (CD. ff. 57-58 2^a núm^o).

5

17-IV-1733. — Que s'elegeixin comissaris per a tractar amb el Dr. Codina (tal com proposa) la continuació de les obresw. (Particulars de la deliberació):

...lo dit Rt. Corredor (Dr. Brandia) ha proposat que per aver lo Dr. Benet Codina pre. tornar a sollicitar la nominacio de Comissaris per tractar de medi que ell ofereix comunicar als Comissaris que se elegiran per part de la Congr^o per veurer de reparar las voltas de la Capella y fer la nova que falta..... a pluralitat de veus se ha acordat se elegissen: Y nomine discrepante, han quedat elegits lo Rt. Antoni Rigat Pre. Prior y lo Dr. Ignasi Julià = Ita est Dr. Franc^o Morer Secret. (CD. f. 58, 2^a núm.).

6

5-VI-1733. — Conveniència d'elegir un comissari més, donada la importància del negoci. Dimissió del corector. (Particulars de la deliberació):

...los Comissaris en la antecedent deliberacio, no avien encare tractat cosa ab lo Rt. Dr. Benet Codina, per aver est estat ausent; Y discorrer, qe. la materia qe. se avia de tractar ab dit Sr. era negoci de gran pes, perçó li i apareixia esser de Conveniencia se elegis un Comissari mes, que junt ab los dos elegits en la sobremencionada deliberacio tractasen la materia ab dit Dr. Codina: Y nemine discrepante se ha elegit lo Dt. Miquel Malet Nott. Seguidament el corrector, Dr. Brandia, presenta la renúncia del càrrec vist lo qual, per los mateixos Srs. de la mateixa Junta, han resolt suspender esta resolucio fins averhi nou Corrector = Ita est Dr. Franc^o Morer Secret. (CD. ff. 58-58 v., 2^a núm^o).

7

26-VI-1733. — El nou corrector dóna la conformitat a l'elecció de comissaris que s'havia fet anteriorment per tractar amb el Dr. Codina. (Regest):

El nou corrector és el Dr. Víctor Malet, pvre. Li sembla que no és necessari innovar res, i que els comissaris

per a tractar amb el Dr. Codina siguin els mateixos anteriorment elegits: Rvnd. Antoni Rigat, prevre, Dr. Ignasi Julià i el Discret Miquel Malet, notari. (CD. f. 58, 2^a núm^o).

8

23-VI-1734. — Proposta del corrector Dr. Malet: que l'arquitecte Soriano dictamini sobre l'estat de la capella. Nomenament de síndics i comissaris a tal efecte, entre els quals el Dr. Codina. (Text):

Die 23 Juny 1734 = Convocada y Congregada la Junta dels officials de M^a SSm^a de las Dolors (al marge: de la pnt. Vila de Camprodon) en la Capella baix dita Invocacio ahont per seblants y altres Negocis se acostuman Convocar y Congregar. Foren present los infrascrits y Segueints officials = Pm^o. Lo Dr. Victor Malet pbre. y Corrector, Rnt. Mariano Heres pbre. y Rector Prior Actual, Dt. Miquel Malet Prior Secular en lo any proxim Passat, lo Canonge Dr. Franc^o Morer, Pere Martyr Atxer Secretary y sotasecretari novament anomenat Geronim Guiu, lo Rnt. Anton Rigalt (sic) pbre. Mestre de Novicis, Joseph / Molas Dt. Secular, Anton Morer receptor; Franch. Pena Adroguer Consultor Secular, Baldiri Benesach, com a Major part haguda raho dels ausents e Impeditis = Fonch proposat per lo Rnt. Dr. Victor Malet pbre. Corrector Actual com en atencio que molts devots y Congregats tenian algun reparo en entrar a la Congregacio per raho del moviment havia feta la Capella de las Dolors de la pnt. Vila y al mateix temps haveri algun devot que ha offert alguna quantitat pera lo reparo de ella que antes de expendir ningun diner Sera be ferse Mirar per alguna persona perhita en lo art de Arquitectura et si placet haventhi en Gerona un arquitecto de bona opinio y fama Anomenat Suriano (sic) que se envias a buscar y que se estigues y executás Son dictamen y parer antes de gastar ningun diner. = Obida la proposicio fou feta Nemine discrepante la deli-

Perals

Tejidos y Colchonería

València, 6

CAMPRODON

Tel. 74 00 81

beració següent: Que fossen anomenats dos Sindichs quals foren lo Dt. Miquel Malet Nott. y lo Sr. Franch. Pena Adroguer y estos en nom y com á representant la Congregació Demanassen que Jaume Tacany Congregant Nostre fos relexat de las Carcelis de la present Vila abont per delictes lo tenia detingut lo Sr. Thinent de Corregidor a fi que dt. Sr. se servis donari llibertat pera que en penitencia de sa culpa anas en gerona a buscar lo arquitecto Com així fonch garbosament alcançat per dts. Srs. Sindichs del dt. Thinent de Corregidor; Y al mateix temps se anomenaren per agents (titllat: de Calvalcadura per Venir dt. Arquitecto Franc^o Costa) ô Comissaris per enviar á buscar á dit Arquitecto, ohir son dictamen, y ferne report a d^a / Congregació als Reverents Dr. Benet Codina y Joseph Hisquierdo Preberes, y al Sr. Anton Morer Pere Blanch y Franc^o Costa. (CD, ff. 50-60).

9

1-VII-1734. — Informe de l'arquitecte Soriano sobre l'estat de l'obra realitzada i proposta —acceptada—, d'ampliació de la capella (Text):

Die prima Mensis Julii 1734 & = Convocada la Junta de d^a Congregació en la Capella de Maria SS^{ma} del Dolors, en que entrevingueren lo Dr. Victor Malet Corrector Dr. Mariano Heres pbre. Prior, lo Rnt. Joseph Hisquierdo Dt. Ecclesiastic, Pere Martyr Atxer Setari., lo Sr. Geroni Guiu ajudant de Setari., lo Sr. Joseph Molas Dt. Secular, Sr. Anton Morer Receptor, lo Sr. Joseph Campa y Sr. Franc^o Aulí Segristans, Geroni Vila Sota segristà Pere Martyr Badia Infermer, lo Rnt. Joseph Duran pbre. Lector, lo Sr. Franch. Pena y Franc^o Costa Consultors Seculars, los Srs. Dr. Joseph Aulí Dr. Ignasi Juliá y Dt. Miquel Malet Priors que han estat en los anys Passats de + (aquesta senyal no troba correspondència) Congregació, Y lo Rnt. Dr. Banet Codina altre dels Comissaris, en la antecedent deliberació anomenats, lo qual en nom dels demes Comissaris que foren elegits per

Tractar ab lo Sr. Suriano (sic) de la Reparació de las Voltas de la d^a Capella, Pregat del Dr. Victor Malet pbre. y Coror. ha fet la relació Seguent. = Que dit Sr. Suriano havent regonegut d^a Capella havia dit que la obra era Sagura y que las Rubinas que amenassaba, eran no mes que aparents, a las quals donaria ell a disposició per a qe. no apareguesen. Que una falta Sí reparaba notable, y hera ser la Capella desproporcionadament Curta, y que si la Junta de la Congregació tenia alientos pera allargar la Capella de lo que li faltava donaria ell la planta que devia Seguirse y que Judicaba havia de ser de poch Cost. = Sobre dt. report fou sentir lo sobredit Corrector que en atenció al molt calor que experimentaba en los Congregants y del anelo que tenian / es perficionar dt^a Capella, que se executás lo acabarla Segons la hidea del Sobredit. Arquitecto, y que per assó se Suplicás als Mateixos Comissaris volguessen Cuydar de Sercar entre els Congregants las Caritats Necessarias que se esperaban trobar Y aplicar aquellas en la fabrica que se deurá fer, al qual vot accediren tots los Srs. de la Junta dalt anomenats Nemine discrepante. (CD, ff. 60-60 v.).

10

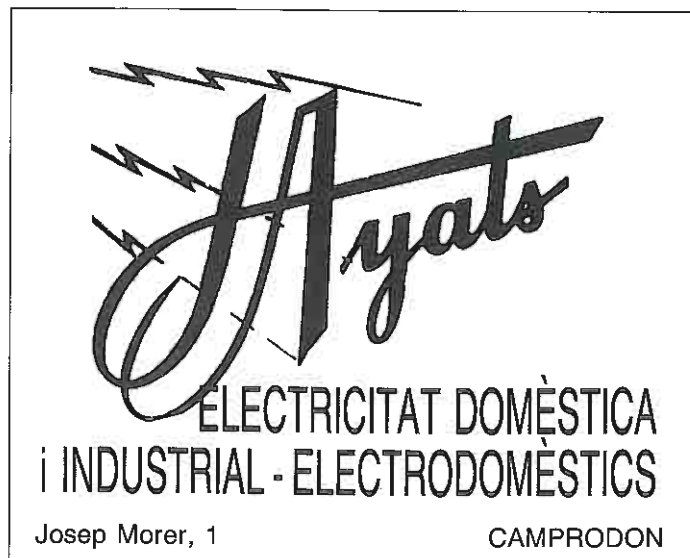
6-IX-1761. — Rebut de Francesc Basil, pintor, pel treball de daurar i jaspiar el retaule. (Text):

Lo baix firmat confesso haver rebut per mans del Sr. Pere Martir Badia en lo corrent any Receptor de la Congregació de M^a Ssm^a dels Dolors de la pnt. vila la quantitat de cent vuytanta y Sinc lliuras bars. compres tres lliuras bars. per rahó del vernis he comprat, qual partida me ha pagat per compte de dita Congregació y per rahó del preu fet a la dita Congregació consisitint en lo dorar y Jaspear lo altar de la Capella de dita Congregació dende los dos Sts. Felips en avall comprenent la grada y palit y en lo dorar y Jaspear los Banchs del Sacristans comprenent totas las tarjas y Angels de ditas bandadas y per ser aixis fas la pnt. que es feta de ma agena y firmada de la mia propia en Camprodon als 6. 7bre. 1761. = Es ver lo dalt dit = Francesch Basil Pintor y Dorador. (CD, f. 774, 2^a núm.).

11

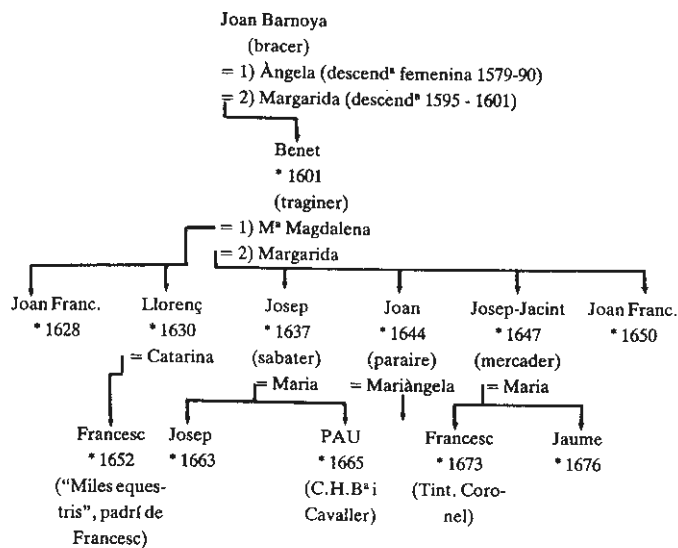
9-III-1665. — Partida de baptisme de Pau Barnoya. — (Text):

(Al marge, lletra posterior: 4 —barnoya— Pablo). Die nona mensis martii anno millesimo sexcentm^o. sexagesimo quinto a me palladio auli presb. et rectore parochialis beate Marie Ville Capinrotundi fuit baptizatus (titllat: petrus) paulus Franciscus filius legitimus et naturalis Josephi barnoya tutoris et Marie eius uxoris. patrini fuereunt Dnus. Paulus oriola studens et domina francisca boxeda domicella omnes dicte ville. (Arxiu Parroquial de Camprodon, Baptismes, v. III, llibres 7-8, f. 49).



12

Esquema genealògic parcial dels Barnoya en les seves línies agnàtiques:



Club Tennis Camprodon

Bar de Sant Pere s/n.
17867 CAMPRODON

Tel. 74 07 01

*club
Golf Camprodon*

PROPERA CONSTRUCCIÓ
D'UN CAMP DE GOLF DE 9 FORATS
(Par 35)

Tel. 74 08 12

CAMPRODON



- Motos
- Recanvis
- Bicicletas
- Accessoris

Sant Roc, 1

Tel. (972) 74 01 46
17867 CAMPRODON

L'ESCLOP
roqué
SABATERIES

17867 CAMPRODON

MOTO
PUIG-PLA

Camp de la Vila, s/n.
CAMPRODON (Girona)

Tel. 74 01 28

Al cel sia

Consell Pastoral

El dia 11 de novembre, diada de Sant Martí, i després d'una llarga malaltia, va morir a l'Hospital Residència de Camprodon, mossèn Julià Pascual i Pagès.

Fou cridat a la Casa del Pare després d'una fecunda vida apostòlica al servei de l'Església. Era un bon sacerdot que donava testimoni de la seva religiositat i que mai els malentesos aparents no van esquitxar-lo.

Ha deixat un buit irreparable i un gran dol a tota la feligresia de Camprodon, de Vilallonga, Tragurà, Baget i de totes aquelles persones que l'havien conegut.

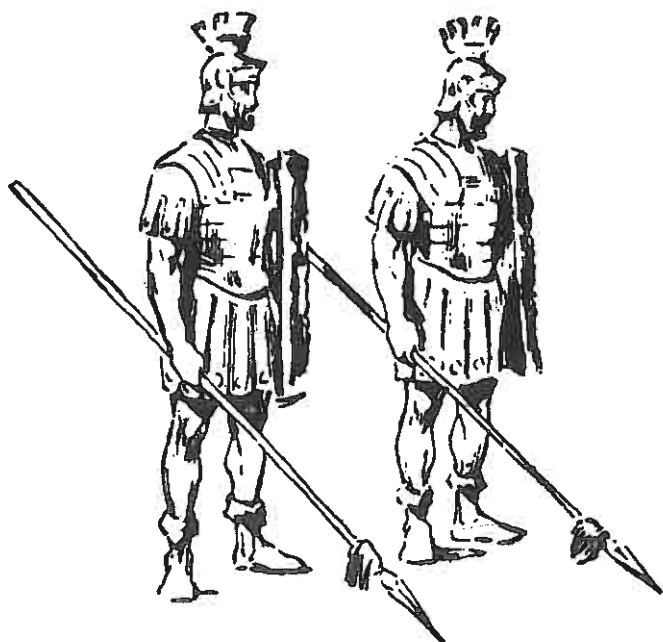
Va néixer el 22 de desembre a Camprodon, i ordenat per el Bisbe de Girona doctor Josep Cartaïa el 6 i 7 de juliol de 1940 a la capella de San Felip Neri.

Ha exercit el seu ministeri a Camprodon com a catequista on donava sempre la seva tònica d'un humor sa i de narrador de contes i rondalles; vicari de Llagostera. El 18 de juliol de 1941 és nomenat rector de Gasserans i enc. de Grions, darrerament de St. Martí de Vilallonga i de Tragurà. Per tot arreu on ha passat ha deixat sempre un bon record de prevere il·lusionat i de fidelitat al servei.

Una bona mostra va ser la presència de tantes persones i dels preveres de la Vall a la Missa Exequial que va presidir el Sr. Bisbe de Vic Dr. Josep Maria Guix, el diàluns dia 13. Expressem el nostre condol als seus familiars, amics i a tota la feligresia d'on darrerament en va ser zelós pastor. El recordarem sovint, ben sovint a la plegària. Estimava Camprodon i va demostrar-ho. El recordarem com a confessor. Els seus estudis constants, substanciosos, són un exponent d'amor filial i de desig de donar a conèixer, fer estimar i admirar la nostra Vall de Camprodon.

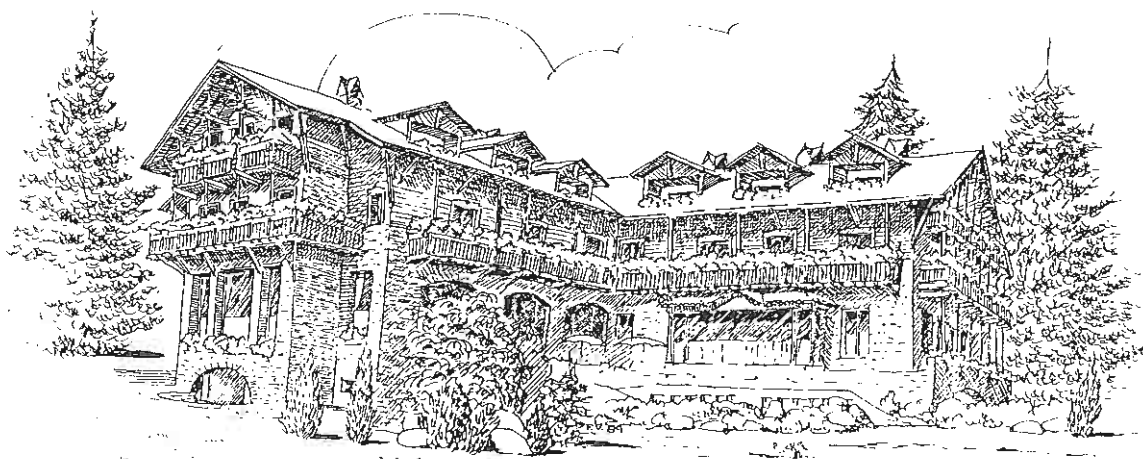
El recordarem com un bon amic.

Al cel sia.



Visquem amb goig aquestes jornades, i amb l'esperit serè, amb l'austeritat i serietat que ens ha distingit sempre, anem a acompanyar la PROCESSÓ DELS SANTS MISTERIS el Divendres Sant.

LA JUNTA DE LA PROCESSÓ



Mai a les nostres comarques s'ha pogut gaudir
d'un complex d'esbarjo tan extens, i alhora amb tant serveis,
com el que els oferim, amb carisma i personalitat pròpia,
amb un servei acurat de cuina i unes excel·lents instal·lacions
que el faran sentir confortable
en tot moment.

HOTEL «GRÈVOL»

Tel. 74 06 45

LLANARS

Vall de Camprodon



**HOSTAL
CALITXO
RESTAURANT**

**FET PER A PERSONES QUE BUSQUEN TRANQUIL·LITAT I AMBIENT FAMILIAR
EL SERRAT**

Telèfon 74 03 86

MOLLÓ (Girona)

**GARDEN CENTER
LLANARS**

Som al seu servei i estem especialitzats
en tota mena de plantes pel seu jardí.

A més tenim una acurada selecció
de flor temporal per aquesta Vall.

JARDINERIA SOLÉ

OI QUE TÉ MOLTS PROBLEMES EN EL SEU JARDÍ?

Doncs no busqui més, triï els nostres pressupostos
de projectes i manteniments.

Telèfon 74 03 68

MOLLÓ

Puntuació de sortida dels soldats romans

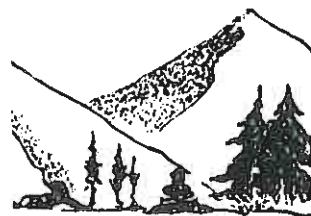
Nom	Anys	Dijous	Viacrucis	Processó	Puntuació
1. Kuki Pons	3	—	—	3	3
2. Eduard Molas	3	2	3	3	8
3. Jaume Marcer	1	—	—	1	1 +
4. Joan Costeja	3	2	3	3	8
5. Francesc Carola	3	2	—	3	5
6. Xavier Pujol	3	2	3	3	8
7. Josep Puigmal	3	2	3	3	8
8. Francesc Pagès	3	2	3	3	8
9. J. M. Corbella	3	2	3	3	8
10. Josep Feliu	3	2	3	3	8
11. Toni Jordà	3	2	3	3	8
12. Marc Salinas	3	2	3	3	8
13. Pere Molas	3	2	3	3	8
14. David Mejías	3	2	3	3	8
15. Josep Pastoret	3	2	3	3	8
16. Jordi Riera	3	2	3	3	8
17. Joan Garcia	3	2	3	3	8
18. Joan Pairo	3	2	3	3	8
19. X. Planesas	3	2	3	3	8
20. Josep Colomer	3	2	3	3	8
21. Pere Quer	3	2	3	3	8
22. Gabriel Solà	3	2	3	3	8
23. Manuel Delós	3	2	3	3	8
24. Pau Vilarrasa	3	2	3	3	8
25. Xavier Claret	3	2	2	3	7
26. Xavier Bueno	3	1	3	3	7
27. Joan Corbella	2	2	2	2	6
28. Pere Isern	2	2	2	2	6
29. Isidre Fortuny	2	2	2	2	6
30. Jordi Soto	2	2	2	2	6
31. Joaquim Caroz	2	2	2	2	6
32. Esteve Farrés	2	2	2	2	6
33. Esteve Moreno	2	2	2	2	6
34. Josep Colomer	2	2	2	2	6
35. Salvador Mas	2	1	2	2	5
36. Martí Pastoret	2	—	2	2	4
37. Xavier Salinas	1	1	1	1	3
38. Josep Frau	1	1	1	1	3
39. Ramon Dorca	1	—	1	1	2
40. Josep Masdemont	1	—	1	1	2
41. Jordi Blanch	1	—	1	1	2
42. Jordi Pujol	1	—	1	1	2
43. Xavier Pastoret	1	—	1	1	2
44. Rafael Caballeria	1	—	1	1	2

RESERVES PER L'ANY 1990

1. Xavier Moret	2	—	—	2	2
2. Jesús Vilarrasa	2	—	—	2	2

Puntuació de sortida dels soldats de la banda

Nom	Anys	Dijous	Viacrucis	Processó	Puntuació
1. Antoni Santoro	3	2	3	3	8
2. Josep Vila	3	2	3	3	8
3. Jordi Clarena	3	2	3	3	8
4. Miquel Brossa	3	2	3	3	8
5. Marc Gelis	3	2	3	3	8
6. Manel Soler	3	2	3	3	8
7. Josep Sau	3	2	3	3	8
8. Miquel Claret	3	2	3	3	8
9. Josep Prades	3	2	3	3	8
10. Joan Garcia	3	2	3	3	8
11. Jaume Puigmal	3	2	3	3	8
12. Marc Claret	3	2	3	3	8
13. Alex Cuadrado	3	2	3	3	8
14. Josep Claret	3	2	3	3	8
15. Pere Busquets	3	2	3	3	8
16. Fr. X. Coma	2	2	2	2	6
17. Miquel Bertran	2	2	2	2	6
18. Sergi Pagès	2	2	2	2	6
19. Manolo Aguilar	3	1	2	3	6
20. David Aguilar	2	2	2	2	6
21. Pablo Romero	2	2	2	2	6
22. Miquel Planella	2	2	2	2	6
23. Toni Padilla	2	2	2	2	6
24. Josep López	2	2	2	2	6
25. Jordi Serrano	3	2	—	3	5
26. Pere Casals	2	1	2	2	5
27. Siscu Molas	2	1	2	2	5
28. Joan Vila	2	1	2	2	5
29. Manolo Cano	2	1	2	2	5
30. Jaume Vila	1	1	1	1	3
31. Tomàs Samblas	1	1	1	1	3
32. Pedro Córdoba	1	1	1	1	3
33. J. M. Crespo	1	1	1	1	3
34. Marc Molas	1	1	1	1	3
35. Manel Cornejo	1	1	—	1	2
36. J. M. Costa	1	1	1	—	2



H. SAYOLA
SILVESTRE COSTEJA

Josep Morer, 4

17867 CAMPRODON

Tel. 74 01 42

Els papers del Sant

Per Oriol Molas i Grau



«Sumari de las Gracias, é Indulgencias concedidas» de sant Víctor

Tothom coneix sant Víctor, el seu antic patronatge a la vila, i l'única anècdota que encara avui la veu popular és capaç de fer córrer: la derogació de la seva festivitat —encara que no del seu patronatge— en el dia 21 de juny, festivitat de sant Patllari. Sant Víctor, originàriament, era patró de l'església de Santa Maria; i sant Patllari, patró del monestir de sant Pere. Aquesta dualitat va portar sempre a Camprodon disputes i malentesos. Qui era el veritable patró del poble? Alguns argumentaven que, evidentment, el patró de l'Església parroquial; altres, perquè no, el patró del monestir, amo i senyor de les terres camprodonines. La dualitat era clara, la solució es trobava en un govern de consens, en un patronatge dual. I així anaren les coses fins que, i a la guerra del francès, sant Víctor, després d'una desafortu-

nada actuació en favor dels camprodonins, va perdre la festivitat, encara que no el patronatge.

Per un error bèl·lic, sant Víctor no es mereix l'oblit històric. És per això que la Junta de la Processó va decidir investigar tots aquells fets que envolten la vinguda i el patronatge del sant que llueix al penó del capità maire.

S'han trobat llibres i documents el volum del qual és considerable. Per aquest fet, i davant la impossibilitat d'un estudi exhaustiu en tan poc temps i espai, s'ha decidit fer-ho a pams i desenterra, a poc a poc, la història que envolta el nostre patró.

El llibre que més documentació ens porta és una història sobre el trasllat de sant Víctor a la vila. Signat l'any 1834 i dividit en dos quaderns de més de 150 pàgines és el document més voluminós que ha caigut a les nostres mans. En aquest llibre s'expliquen totes les vicissituds per les que va haver de passar el sant a l'hora de ser traslladat a la nostra vila. Així com també, tots els conflictes que provocà la decisió de restitució de la seva festa entre altres anècdotes interessants. Però d'aquesta història ja en parlarem en futures oportunitats. En aquest moment centrarem els nostres esforços en un altre document gens voluminós i molt més antic que la història:

«Sumari de les / Gracias, é indulgencias concedidas / als confreres, y confreressas de la confraria dels gloriosos Sant Victor Martir Soldat, / y alferes de la legió thebea, fundada en la Iglesia parroquial de Santa Maria de la Vila / de Camprodon Bisbat de Girona» (títol original).

Aquesta edició de les indulgències data de 1701. Està signada pel Vicari General del Bisbat de Girona, el doctor Miquel Burniach i Teixidor, en nom del Sr. Bisbe de Girona D. Miquel-Joan Taverner. El document concedeix per via papal a tots els creients d'ambdós sexes, penedit, confessats i havent rebut la Sagrada Comunió, la indulgència plenària i remissió dels seus pecats.

Ara bé, a canvi de la remissió de les faltes els confreres havien de fer uns determinats serveis a la parròquia: estaven obligats a visitar l'Església, vetllar i resar pel sant els dies 22 de setembre, diada de la festivitat; el dia 23 de setembre, també diada festiva de sant Víctor; el dia 6 de gener, festivitat dels Reis; el dia 19 de juliol, dia que va arribar el sant a la nostra Vila; i el dia 15 d'agost, festivitat de la Mare de Déu d'Agost.

A més a més, els confreres havien de prendre part en activitats parroquials tals com acudir a misses i ajudar-les, acompanyar viàtics, enterraments i processons ordinàries i extraordinàries. Els confreres que poguessin acudir materialment a aquests actes, resarien les oracions del Pares-nostre i l'Ave Maria. Recollirien peregrins i visitarien a malalts, entre moltes altres activitats.

Aquestes indulgències perdran tot el seu valor sempre i quan la confraria es converteixi en arxiconfraria o bé la santitat papal decideixi oferir altres indulgències plenàries.

Formació de l'any 1989

COMANDAMENT

Centurió abanderat

J. A. Pons

Optió

Eduard Molas

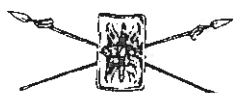
Decurions

Joan Costeja

Francesc Carola

Botzinari

Marc Gelis



Cornetes

David Aguilar

Josep Vila

Manolo Aguilar

Miquel Brossa

Jordi Clarena

Josep López

Toni Padilla

Pablo Romero

Miquel Planella

Manel Soler

Pere Casals

Tomàs Samblàs

Josep M. Costa

Manel Cornejo

Joan Vila

Josep Sau Pícola



I OPTIADA

Abanderat

Josep Colomer

Líctors

Joan Corbella

Pere Quer

Pere Isern

Josep Pastoret

Tropa

Josep Puigmal

Marc Salinas

Xavier Claret

Xavier Bueno

Francesc Pagès

Pere Molas

Pau Vilarrasa

Toni Jordà

Josep Feliu

Josep M. Corbella

Joan Garcia

Xavier Pujol

Gabriel Solà

Xavier Planesas

Jordi Riera

Josep Colomer

Manel Delos

Joan Pairo

Xavier Salinas

David Mejías

Martí Pastoret

Esteve Moreno

Joaquim Caroz

Esteve Farrés

Jordi Soto

Isidre Fortuny



Timbals

Jordi Serrano

Jaume Puigmal

Miquel Bertran

Pere Busquets

Joan Garcia

Francesc X. Coma

Alexandre Cuadrado

Marc Claret

Josep Claret

Bombos Hilda

Marc Molas

Sergi Pagès

Bombos

Josep Prades

Miquel Claret

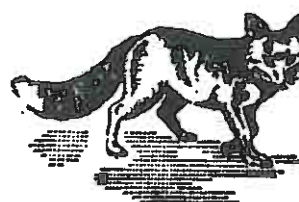
II OPTIADA - BANDA

Mestre de Banda

Antoni Santoro

sports

RENARD



València, 50

CAMPRODON

Tel. 74 03 13

Components de la Tropa menuda



Joan Garcia, Andreu Monturiol, Josep Maria Colomer, Lluís Vila, Roger Costeja, Jordi Garcia, Juan Collboni, Jordi Rigat, Dani Alonso, Albert Serra, Jordi Pagès, Bernat Carola i Àlex Cabanach

CASANOVA GERMANS, S.A.

FÀBRICA D'EMBOTITS

Tel. 74 00 50

17867 CAMPRODON



FÀBRICA DE SOMIERES
Y COLCHONES DE MUELLES

FÁBRICA:

Ctra. San Juan, 18 - Tel. 74 03 22

Apartado 26

17867 Camprodon (Girona)

DEPÓSITO OLOT (Girona):

Av. Venezuela, s/n.

Av. del Perú, s/n.

Fontanella, 22

Tel.

26 19 10



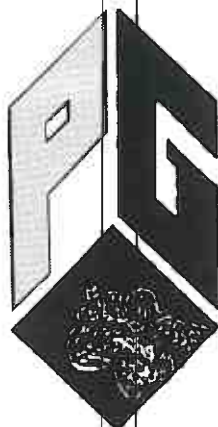
Edelweiss

HOTEL D'EXQUISIDA ELEGÀNCIA,
ENSEMS ACOLLIDOR I FAMILIAR

HOTEL
Dtor.: Joan Rous

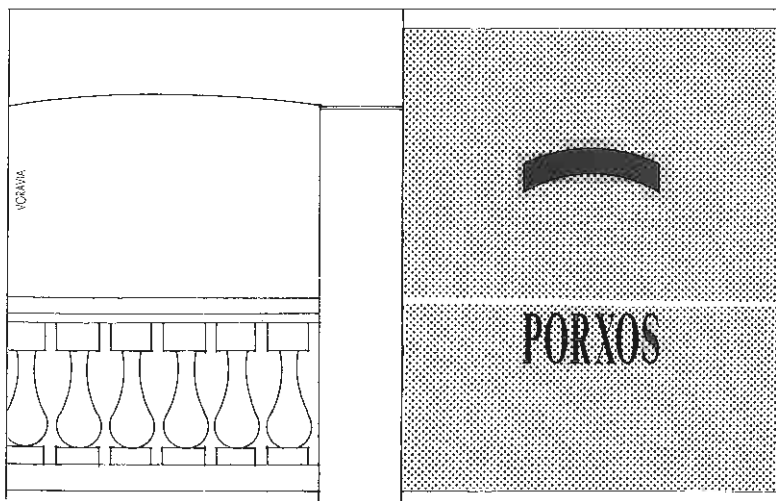
Ctra. de Sant Joan, 28 - Tel. 74 09 13* - 17867 CAMPRODON (Girona)

Peleteria



Gratacòs

- ROBA DE CASA,
LLENÇOLS,
MANTELERIES...
- CONFECCIÓ JUVENIL
I CLÀSSICA
- BATES I DAVANTALS
- GÈNERE DE PUNT
- ROBA A MIDA



GRÀCIES, AMICS,
PER LA VOSTRA
ACOLLIDA.

Ma. Carme i Maribel

Toponímia de la Vall de Camprodon

Per Rosa Ma. Torallas i Rous

Agraeixo la gran ajuda que m'ha ofert mossèn Julià Pascual, de la parròquia de Vilallonga de Ter, perquè aquest treball arribés a terme.

Així també la col·laboració de Marià Anglada, Joan Juncà i Josep Blanch.

*Per què t'amagues, Camprodon fresquívol,
violeta del bosc en ta ribera,
en ton sojorn d'eterna primavera
no vol que sentim tos suaus olors?*

J. VERDAGUER

Cant IV del seu poema *Canigó*

Camprodon i alguns pobles de la Vall

Camprodon. — El 904 «*Campus rotundus*». És la primera vegada que surt documentalment. Segons mossèn Julià, és: Campus = (Plana); Rotundus = (Rodona). El camp amb significat de pla com el «*Camp de Tarragona*» (comarca) o «*Tierra de Campos*» (Castella). És la plana que es troba entre la Costinyola, Can Pascal, els dos Sant Antonis i el Castell.

Llanars. — (Làndar) Vol dir «*garriga*» = terra no controlada (S.X «*in valle Landarense*») i s'estenia a Freixenet.

Vilallonga de Ter. — Aquest nom ve de «*Vila llarga*». Va des del Catllar fins a la Miranda.

Setcases. — Set barraques de pastor.

Molló. — El 936 *Molyone*. Moly que pot significar el nom d'una herba que curava d'embriaments.

Xenturri. — Grexenturri-Crexenturri. Grexer = Nom celta del propietari. Urri = població, en basc.

Bolòs. — Segons en J. Coromines la «o» oberta signfica que hi devia haver hagut una «r» final i per tant és un nom basc que pot significar «*mola de muntanya*».

Abella. — *Apilia* = país d'abelles.

La Roca de Pelencà + Pot venir de «*fortalesa*» o de + «*pèl de ca*» (herba)- *pelonchano*-pelocano-pelancà.

Beget. — (S.X 965) Ja es deia Beget o *Beieto*. Hi ha qui diu que és un nom vingut del migdia de França.

Tegurà. — Las dades de la documentació medieval apunten a una base fonètica bastant segura: *Tegurano* predonima en el baix-llatí en forma aclaparadora i apareix ja (documentat) el 977, després en els anys 1188, 1260, 1300, etc.; és important la variant Tegurán anys 1163 i 1359 i Tegurà, anys 1298, 1341, 1624 i 1711, perquè la «u» no és mera grafia, una artificial llatinització. Com a excepció només trobem en data arcaica un document de 978 que dona *Trugurano*. Formes en «*Tra*» no apareix

fins el segle XIV. Encara que una grafia «*Tragorà*» amb «o» s'ha usat en la documentació eclesiàstica (segons Mossèn Pascual) que és solament en generacions recents. Fora d'això la «u» és constant i la «e» molt més freqüent i antiga que la grafia «*Tra*», evident cas de pronúncia oriental moderna.

Essent així l'anàlisi fonètica ens condueix a una base «*Tricorianum*» a acceptar quasi cegament: que si tinguéssim una G etimològica aquesta havia de desaparèixer en aquesta combinació ens ho mostren «*teula*»-*Tegula*, «*neu-llèlla*»-*Ligulella*; és sabut que la totalitat dels noms en -à- (ANU) provenen a Catalunya de bases en -IANUM, quasi sense excepció, i no pas en -ANUM.

Es tracta evidentment d'un derivat adjectiu del nom de la tribu gàl·lica dels Tricorii, assentada en la part sud del Delfinat, o sigui l'actual departament de la Isère, al sud de Grenoble, que és també l'etimon del nom de la ciutat bretona de «*Treger*».

Toponímia de la Vall de Camprodon

MASIES

La Campa. — És un apellatiu dels habitants que es deien Campa.

La Comota. — O la Coma, aquest nom és degut a que la muntanya fa com una conca o clotada, que en català és // «*coma*» i en castellà «*Abeguada*».

El Miàs. — El 1139 era un cognom d'un Bernat Miàs; 1423 a Camprodon hi havia un Mateu Miars. El Miàs pot

FOTOGRAFIA

COMA

Catalunya, 5

CAMPRODON

Tel. 74 00 30

ésser una confusió de l'eliminació de la «ll» que aquí a la vall de Camprodon pronunciem «i». Deriva de Miliars. Nota: Al Ripollès quan en la paraula hi ha una «ll», es converteix en «i». Ex. *Molione-Molio-Moiò*.

Can Pascal. — Es va introduir al s. XVII i va substituir al nom germànic Llandrius «de landrisi» que era el genitiu i donà lloc a «iu». El primer document data de finals del s. XII, és un decret d'Alfons I d'Aragó i Catalunya.

El Grau. — 1017 era un alou (propietat que no depèn de cap senyor feudal) situat «in grado». S'explica el nom perquè agafa la vall, que l'acoronen les singleres de la serra del Nevà. Allà hi ha com uns escalonats de muntanya, i d'aquests escalonats se'n diuen «Graus».

Can Barmateres. — Aquest nom ve de Molló, allà en diuen Barmateres, no hi ha documents. L'explicació pot ésser que està a sota d'un camí ramader cap a l'Empordà i de temps immemorial hi hagué termes. Pot significar «Bar Baix» sota les termes o metes.

La Balmeta o Baumeta. — Pot derivar de Bau (cingle) i meta (terme que de la muntanya en avall se'n diu «confrontanes»).

Can Vaca Negra. — Aquest nom és modern. Als s. 22, 23 hi tenien una vaca negra.

Les Serres. — Mas, al qual se li ha donat el nom de les muntanyes on es va construir.

La Gironella. — Apellatiu dels primers habitants.

Les Fonts. — Naixement de petits rius. En el Ripollès, solen pluralitzar els noms. Ex.: Coma de Fresser-Coma de Fressers; Carboner-Carboners.

Els Solans. — Lloc on hi toca el sol. És plural, i també pot ser el «Solán», i això podria ser perquè conservés la «n» antiga com Camprodon.

Cal Rodó. — Casa que està en una conca rodona.

El Guillot. — Al 1729 «El Guillot» encara conservava el nom romà (documentat el 904) «Magrià», nom que es considera que va ser posat a una vila romana. En deien «El Magriò de dalt».

Can Xeco. — Dissimilació de la T. Possibilitat d'algun txecoslovac en el castell de Camprodon, com al poble també hi ha «Cal Xec» (botiga).

Can Sau. — Nom corrent a la comarca de Camprodon. 1365 es documentà un Berenguer Sau al Castell de la Roca de Vilallonga, que encara se'n diu «Can Sau» i l'amo del Castell de la Roca es deia també Sau; per tant també és un apellatiu, ja que hi havia un vescomte d'Evol que es va casar amb una pubilla del Sau de la Roca, i va quedar aquest nom.

Can Fogonella. — És possible que procedeixi del «Mas de Surroca» de Fogonella que vol dir *Fecundella* = hi ha bones terres.

El Sibilla. — Fins el 1580 es diu «Mas Maïans», anomenat així, perquè està entre el mas Blanc i el Noassà. Al cap de poc temps va prendre el nom de la mestressa, que era de Camprodon.

Els Oms. — Ha pres el nom d'un arbre = om (*ulmus scabra*).

El Vilas. — Ve de «El Vilars», vila.

La Casanova. — Casanova de la Batllia. Caseta afegida a la gran masia coneguda per la Batllia.

La Boixeda. — Casa envoltada de boixos.

Puja Francó. — El 904, vila de la parròquia de Camprodon. Ve del llatí = *Pugna Francorum*. *Puigna* (1251). Puja Francó des de finals del s. XVI daten documents de l'any 1580. La gent del país l'anomena Puja Francó i a conseqüència de l'evolució lingüística Puig de Francó.

La Batllia. — El Batlle, persona que administrava la vila de Puja Francó, per compte d'un noble.

La Tosquera. — Mas que està edificat sobre un cingle de pedra tosca.

El Mas Blanc. — El 1580 ja és el mas Blanc. Fins dos o tres anys abans era «Mas Caselles» segurament, degut a un canvi de propietari que es deia Blanc, el mas va prendre aquest nom. No estranyi el que no hi hagi l'article, ja que en aquesta vall es tendeix a suprimir-lo. Ex.: Pla de l'Oriol-Pla Oriol; Jaç d'un que es deia Salvat-Jaç sovat.

La Quera. — Masia voltada de penyes.

Les Cabanyes. — Se'n deia les «Escanbanyes» article que encara fan servir a Mallorca i també en algun lloc, com a Molló que hi ha el: Plan-Ses-Omes hauria de ser: Pla de les Omes. Segons la norma d'en Coromines quan no diem l'article, és tot una paraula: Ex.: Passem per Fontlletera, passem per la Font fresca. Ex.: passem per Fra-Joan, passem per la Font de Fra Joan.

Fabert. — (Nom germànic) Antigament anomenat «fabert» i es va suprimir una «n» perquè quan se'n trobaven dues en una sola paraula se'n suprimia una.

Les Boleters. — Abans era anomenat el «Mas Xenturrell» 1730. Es va dir així perquè s'hi va començar a trobar bolets.

Xenturri. — 904 «Grexenturri» nom celta-ibero-basc Grex = nom del propietari. *Urri o uri* = població en bascoide. No cal estranyar-se, ja que hi ha altres noms bascs,

PIZZERIA

Da Giorgio

ESPECIALITATS DE LA CASA

Ferrer i Barbarà, 10

Tel. (972) 74 09 88

CAMPRODON

com Bolòs, que pot significar en basc, bola de muntanya.

El Riferet. — A finals del s. x «*Rio Fredo*». Hi ha hagut una evolució normal, és a dir, quan hi ha vocal accentuada, es perd la vocal anterior a l'accent.

El Sitjar. — Ignoro la data que va canviar el nom; fins modernament, es considera que possiblement va venir del Sitjar de la Molina. Ve de «*Sitjar*» que es castellà seria «*silo*» per a conservar el blat.

Salelles. — S'anomena així perquè hi ha moltes saleres per posar la sal al bestiar.

El Seguer. — Es diu així perquè a sobre la casa hi ha un cingle anomenat «De la Blau», hi ha forats i esquerdes on normalment podien fer rusc les abelles. *Bau* = cingle. Bals-baus.

La Farga. — S'anomena així perquè hi hagué una farga, fundada per la companyia «*El Veterano*» el s. passat.

El Pla de les Arques. — Arca, vol dir terme del poble i està a tocar unes penyes anomenades per la gent, les «*Arques*» al cap de terme de Bolòs.

Les Planelles. — Pla enlairat al cim d'una muntanya.

El Pla de l'Ars. — Ve d'un Ars i pot tenir relació amb el nom de Salarça. Aquí a la vall, hi ha tres colls: Salarça, Cavallera i Beget.

El Molladar. — El Modallar de baix era prop del riu (Mollada) i va desaparèixer en l'aiguat de l'any 1940 i a la casa que hi havia damunt se li donà el nom de El Molladar.

Tal Ric. — Nom germànic. Als s. x, xi i xii es van posar de moda els noms germànics. Ted' ric/Teuric/Tal Ric. A Girona, la pronunciació és diferent de la de Lleida; en el s. xiii la «e» es va suprimir per la «a» és a dir: tel/tal, desapareix l'accent de la vocal anterior i llavors diem «*Tal Ric*».

La Masó. — Si fos «*Mesó*» («e antiga») podria ésser un hostal. Masó = *mansiones* = estada.

Tremoledes. — Ve d'un arbre que en diuen trèmol.

El Llinars. — Hi devien fer llí (teixit per fer llençols).

Can Surroca. — No hi ha roques al voltant de la casa, per tant és apellatiu abans dit «Mas Prat» o Mas Fornells.

El Castanyer. — Masia envoltada de molts castanyers.

El Ricard. — Nom germànic; també pot ésser modern d'un apellatiu.

El Bes. — Nom d'un arbre (arbre Blanc).

Els Ferrers. — Nom propi de la persona que hi vivia.

El Balocell. — Hi havia viscut un que se'n deia Balocell. (A mitjans del s. xiv).

La Farga. — (Baget) Degut a una farga, instituïda a finals del s. xviii.

Can Batlle. — Apellatiu d'ofici, però antigament conegut per *Mas Albet* (abundància d'aigua).

Can França. — Nom que li varen posar per tenir tanta frontera. Abans se'n deia Mas Preses. Al costat hi ha «La Maçana» que vol dir producció de pomes; i un altre mas anomenat «La Cisterna», que encara existeix. Treien l'aigua d'una cisterna.

Can Barraquet. — Es va anomenar així perquè es va aixecar damunt d'una balma.

Putxulina. — Originari de Puig-Sailina. Ve de *Aulina*; la *au*/ o, però perdre l'accent es pronuncia *u*.

La Bellabriga. — Significa protegit del vent.

Les Cortades. — Curtada o quarterada de terra.

El Solà d'Avall. El Solà d'Amunt. — Masies on hi toca-va molt el sol.

El Morer. — Pot ésser un apellatiu. Mas on hi havia un molí.

Can Batlló. — Nom que prové de *Batlle* (en aquell temps una mena de procurador) Batlló. El nom bàsic fins el segle passat era *El Mas Contreres*.

Can Pere Pau. — Apellatiu.

Can Pere Jan. — Apellatiu.

Can Gallina. — *Callus* (pedregós). En català la *g* es canvia fàcilment en *c*, com Grexenturri-Crecenturri. A Setcases encara hi ha la muntanya de Gallinàcies, on encara hi ha galls salvatges.

Cal Noi. — Apellatiu.

El Bugarès. — Derivat de la paraula Burg (veïnat).

Can Pernam. — (El 1208-1209) era el Mas Juendó (apellatiu).

La Jaça. — Lloc on a la nit hi tanquen els xais.

Can Moner. — Antigament anomenat Mas Jané (apellatiu).

El Mas Ventós. — Casa on hi toca molt el vent.

Les Casetes. — Casa petita.

Can Marçal. — Nom pres de l'abundància dels ocells marcers que hi van a la primavera, perquè és molt arrecerat i molt assolellat.

Can Costa. — Casa situada al cim d'un pendent.

El Carol. — Apellatiu. Vegeu l'anomenat *Querol*.

Casa Sola. — Casa aïllada dalt d'una muntanya.

El Griu. — Mas anomenat així pel fet que hi ha uns animals anomenats grius (gritom) relacionats amb bruixes.

El Roda. — Apellatiu.

«Xarcuteria»

CAN XANO

Més de cent anys
d'existència

Tel. 74 02 11

CAMPRODON

Can Bac. — Casa situada en el bac o bé apellatiu.
El Puixeu. — El 1610 apellatiu.

Mas Pomer. — *Pomerio* (nom d'un dels primers habitants) (notari).

Cal Gabatx. — Nom que prové de França (s'anomenen així els qui no són propis de França). Abans dit *El Mas Ferrís*.

El Cros. — Nom d'un veïnat antic que el 1194 s'anomenava *Cros* (tancat). Abans era el nom del cap mas que feia una conca que tancava.

El Buc. — El nom pot venir d'una clotada fonda, aspre, rocosa de penyals, o bé d'un bu d'abelles.

Can Peiró. — Peirató/peira (pedra).

Lafia. — Camí de ronda exterior a la muralla. Possible canvi de *v*, *f*.

Can Pauxà. — Xa (Sebastià). Antigament mas *Pau Sebastia*.

Can Ribera. — Mas a prop d'un riberal.

Tubert. — (*Thiudibert*). Nom evolucionat de procedència germànica (els noms germànics s'havien posat de moda en els segles x i xi).

Cal Tec(h). — Nom pre-romà. Poble i més aviat riera (relacionat amb la riera de Prats de Molló i d'Arles del Tec).

Can Jana. — Apellatiu.

Can Ralic. — Diminutiu de la Ral, anomenat primer Reial/Real/Ral (el 1240 Jaume I volia fer-hi una població).

La Teuleria. — Deriva de teula.

El Barrancot. — Masia prop d'un barranc.

La Maçana. — (*Matiana*) pomerar. Mas desaparegut i que darrerament se'n deia La Cisterna. Vol dir producció de pomes. En el primer document en què se'n parla és el reconeixement conforme el poble de Beget amb la Maçana pertanyia al Monestir de Camprodon.

El Sunyer. — Apellatiu derivat d'un dels primers habitants.

La Vila. — Un cap mas (masia principal del veïnat) pertanyent a Sant Pere de Besalú.

El Sayol. — (Vilallonga) Anomenat *Mas Frabert*. Aquest nom s'ha usat més en escriptures que en el llenguatge parlat, i no ha perdut la *r* com normalment passa quan hi ha dues *r* a la mateixa paraula. Ex.: Fabert de Molló (apellatiu provinent de Camprodon.) Faitus (Fraiturs). Muntanya trencada (*fracturis*).

El Mas Julià. — Apellatiu.

Planella. — A mitjans del segle xiv coneguda ja com a Planella (apellatiu).

La Sala. — Fins el 1600 s'anomenà Mas Camps. Després va canviar de nom adoptant el nom del castell o de la fortalesa (que en altre temps s'anomenaven sales) que es va establir el segle xiv, substituint el castell del *Catlà* Castellar/Castlà/Catlà).

A Can Sans. — Nom modern, de principis del segle passat. Ve de *Sancho*. (Sanç.)

A Can Jaumeta. — Apellatiu.

Junes. — (Junyents). El 1190 *Junyenthis*, que significa que es barregen les aigües de Ter, la riera de Junyents i la de Tegurà (anomenada per la gent el *puntiró* —que ve del *Clot de Puntiró*—, que segons Joan Coromines és un nom d'ascendència celta (surotàpica) que significa *port* en celta.

Can Cotet. — Apellatiu. A finals del segle xiii s'anomenava *El Mas Barberà* i posteriorment *Cotei* (Cotey) i actualment *Cotet*, nom propi d'un dels primers moradors a Abella, que es deien *Cotets*.

El Quer. — La casa estava sobre una roca, però s'ha de tenir present que en el segle xiii els habitants s'anomenaven *quers* (*queribus*).

La Barruda. — Antigament *El Mas Borrut* i també se'l coneixia per *El Mas Aloer*. El nom de *Borrut* diuen que ve de vermellós.

Cal Huguet. — Apellatiu.

El Borrasser. — Podria venir de *borra*, que significa torrent (com el torrent Burrò (Borrò)).

El Vinardell. — Hi ha el coll de Vernadell, que pot venir de verns (verneda). I el Vinardell pot tenir la mateixa evolució. A vegades, canvia la *e* amb *i*.

El Mariner. — Apellatiu, es diuen Guàrdia, i s'havien dit Serrat i Mariner; per tant, més que llegenda és el nom d'unes terres que hi havien allà.

Llegenda del Mariner de Sant Pau (recollida per mossèn Verdager i la té consignada en el seu llibre *Rondalles*:

«Es conta que un home de mar, havent perdut el seu vaixell, la muller i els fills, féu propòsit d'abandonar el seu país maleint la mar que li havia arrabassat la família i els béns i, arreplegant un rem, única cosa que li restava, féu camí terra endins.

»Per tal d'oblidar la seva desgràcia decidí d'establir-se en un lloc de l'interior on no pogués sentir parlar mai de la mar ni de res que hi fes referència. I amb aquesta obsessió anava preguntant a la gent que trobava pel camí si coneixien aquell estri que portava a l'espatlla.

»D'aquesta manera arribà a Sant Pau de Segúries. Treballà la terra, es tornà a casar i vingueren nous fills al món;

Perruqueria

Feliu

Sant Roc, 20

CAMPRODON

un d'ells construí aquell gran casal que es coneix amb el nom de "El Mariner" en record del seu pare.»

RIUS

El Ter. — Segle x = *Tezer*. En ple segle x, *Teceris* (965).

Ritort. — Anomenat en el segle xi (1017) *Rivo-torto* i actualment Ritort.

RIERES

Riera de Vall-Llobre. — Document el 1617 *Valle Lobrica*.

Riera d'Abella. — També anomenada de *La Roca* des del segle iii dins els nostres temps.

Riera de *Pelonchano*. — O sigui de «Paloncà», no semblen ser massa verídics els documents que posa *Peloncano*. Ve de pèl de ca (herba que en molts indrets se'n diu *Margall*).

Riera d'Espinalva. — La gent l'anomena *Espinauga*.

Riera de truterens. — Nom germànic. Més avall és la Riera de Llebro.

Riera de Maïans. — Més cap avall se'n diu de les *Doris* o *Dòries*, nom íber o basc que pot venir de *Doriga* (cingle).

Riera de Faitús. — Antigament *Fraiturs* (*Fracturis*) trencada.

Riera del Rodà. — El 1584 s'enterrà un rodà de Llanars davant l'església Santa Maria. Apellatiu.

Riera de Carboners. — Hi havia carbó.

TORRENTS

Torrent. — (Aquí a la vall sovint diem torrent, en lloc de riera).

Torrent de La Coma d'Orri. — Orri = *Cabanyes*.

Torrent de Pastura. — Documentat el 1574, derivat de pastura.

Torrent del Catllà. — (Call-llà) documentalment. Nom relativament modern; el 1554 s'anomenava Riera de Palomeres.

Torrent de la Bena. — Probablement, nom celta que significa *clotada*.

Torrent del Dob. — Nom probablement celta que significa *fondalada*.

Torrent del Bontiró. — Nom probablement celta, que segons J. Coromines, significa *port*.

La Torrentera o Torrent de la Planella: Planella = pla enlairat.

Torrent de Turullura.

Torrent del Saiol. — En el segle iii, Torrent Frabert. Relacionat amb Fabert.

Les Dous. — A Fabert i a Abella, el nom tradicional és Dous, encara que en Cèsar August Torras transcriví *Les Adous* i molts, fent-li cas, en diguin *Adous*.

Torrent Negre. — Continuació del de *Les Dous* i té un afluent que se'n diu el Torrent de la Beina (beina significa probablement camí i n'hi ha un altre en els Oms de Freixenet).

Torrent de les Pedreres. — Està a prop de la Font de Sant Patllari i continua amb la Riera de Sant Patllari, i desemboca al Ritortell.

Ritortell. — Afluent del Ritort i diminutiu del mateix nom.

Torrent Podrit. — Baixada d'un lloc que en diuen *El podrits* i conflueix amb la Riera de Can Moné.

Torrent del Duy. — Està al cap d'amunt del de Maïans.

Torrent de la Grau. — Passa per Vilallonga, i també s'anomena Torrent del Quer.

Torrent del Cordoní. — Nom antic.

Torrent del Serradell. — Ve de *serrat*.

Torrent de Vallvigil. — Vall de *Vigilis* (1274). Està en el clot de can Huguet, on hi ha la torrentera anomenada també de Can Huguet.

Torrent de les Esqueroses. — (Les Quereres) Article antic. Quers (*queribus*). Apellatiu.

Torrent del Llanarès. — És continuació del de Faitús i actualment se'n diu *La Riera de Faitús*.

NOMS DE CARRERS

Carrer València. — Fins a començaments del segle vi, s'alternaven els noms de carrer València i carrer de Santa Maria. El 1616 degut a l'aiguat a Camprodon el rector consignà que l'aigua baixava pel carrer València o Santa Maria. El nom València pot venir perquè hi havia la muralla a l'altre cantó del riu. València (fortalesa).

Carrer Isaac Albèniz. — Li varen posar aquest nom, a principi de segle, dedicat a l'Isaac Albèniz, nascut a Camprodon. Abans s'anomenava carrer de l'Albareda, senyor aquest que amb els delmes de Molló va crear una institució benèfica aplicada més tard a l'ensenyament.



Drogueria

Perfumeria



Blanca

Sant Roc, 24

Tel. 74 00 00

17867 CAMPRODON (Ripollès)



Cosmètica

Neteja



Plaça d'Espanya. — Primer es va nomenar *Plaza de Carlos VII*, més tard Plaça de la Constitució, després Plaça de la República, i actualment, Plaça d'Espanya.

La Placera. — Nom que se li donà per ser una plaça petita.

Carrer del Carme. — S'anomenava així perquè hi ha l'església del Carme, però actualment se'n diu carrer de Catalunya.

Carrer de la Molsa. — Carrer anomenat així, perquè no hi toca el sol, i s'hi fa la molsa.

Carrer de Josep Morer. — Alcalde que havia obert el Camidal, que era un camí estret.

El Camidal. — Camí enlairat, estret i emmig de penyes, que venia de l'Empordà travessant tota la Garrotxa; passava pel camidal, saltava pel davant de Cal Campaner, seguint pel Pont Nou i s'enfilava cap a Abella (que per l'ús de *i* consonant en lloc de *ll* en aquesta vall, pronunciem *Beia* perdent la vocal inicial), pel Serrat de la Creu i després cap a la Collada Verda i Vall de Ribes.

Plaça del Dr. Robert. — Se li va donar aquest nom a començament de segle, en homenatge al Dr. Robert, un dels primers estiuejants de Camprodon. Abans anomenat El Parat del Molí / El Parat / El Prat (*Paradum*). Aquí conservem encara la vocal (parat); l'accent no ha afectat la vocal.

Carrer de Ferrer Barbarà. — Abans anomenat Carrer de Cantallops (vinguts de Beget). Ferrer Barbarà féu reconstruir totes les fonts, passava els estius a Camprodon i li havien dedicat un passeig que actualment no existeix.

Plaça dels Quatre Cantons. — Se li donà aquest nom perquè hi ha confluència de quatre carrers. Abans s'anomenà Plaça dels Basters (feien bastos), després Plaça de Cèsar August Torras, nom que se li donà actualment, encara que popularment diem tots *Els Quatre Cantons*.

Carrer Freixenet. — Carrer que porta cap a Freixenet.

Carrer de Lluís Jover. — Nom que se li donà en homenatge, perquè va ésser el que es va preocupar d'aixecar l'hospital.

Carrer Nou. — Carrer obert de fa poc.

El pont i veïnat d'enllà Ter. — Nom que se li donà a les cases que hi ha a l'altre cantó de riu.

Carrer de Sant Antoni. — Abans se'n deia carrer de Santa Maria, però a la llarga es va dir el carrer de Sant Antoni, perquè era el camí que portava a Sant Antoni.

MUNTANYES

Bastiments. — Aquesta paraula vol dir *edificació*. Es diu que hi varen fer una barraca en plena guerra i a França en diuen El Puig del Gegant.

Esquena d'Ase. — Pot venir el nom de la semblança amb una esquena d'ase ajagut. També pot venir d'un nom transfigurat d'una herba (?).

El Pic de la Dona. — No hi ha documents. A l'altre capdavall hi ha el *Pic del Senyor*, a França (sobre Mantet).

El Coll de la Geganta. — Podria ésser *jaganta*, que en celta significa *pas estret*, perquè està de cara a Carançà que també vol dir *estret*, *rocós*, entre muntanyes.

La Portella de Mentet. — Està a prop del poble de Mantet (França), que pot venir de *menta*.

Camp Magre. — Encara que ho digui l'Enciclopèdia Catalana, antigament, el 1118, a la institució del mercat de Camprodon se'n diu *Campung Maccrum*. El 1142 també es torna a repetir *Campung Maccrum* (Marca Hispànica). Calm; en el segle *x* significava pasturatges, herbatges, en celta.

El Pic de la Llosa. — Se'n diu així perquè hi han lloses.

La congesta de la Llosa. — Està sota El Pic de la Llosa.

Roca Colom. — (Rocs blancs escampats).

Costabona. — Costa bona per els pasturatges.

Coll de Siern. — Nom celta. (Alguns diuen *Cizern*.)

Collada Fonda. — Vol dir *fondària*.

El Collar de Prats. — Pas que mena a Prats de Molló des de Fabert.

Puig de l'Artiga. — Artiga (rompuda = arrencar per conrear).

Els Esqueis. — Seguit de roques, sobre la Quera i Font ramut.

Font-Rubí. — Terra vermellosa al costat d'una font.

Serra del Nevà. — Apellatiu de *nevasiar* (nevà). Al segle *x* se l'anomenava *Roques Cabrianes*.

Serrat dels Ocells. — Era el camí que anava des de Camprodon a Bolòs i Salarça pel Bac Morell (Clot). Apellatiu.

Collet dels Ocells. — Camí antic per anar a Salarça i ara se'n diu el Collet dels Besos.

La Creueta. — Està a l'altre cap del Serrat dels Ocells. El 1662 eren les creuetes que separaven el veïnat del teulat del Grau.

El Collet dels Oms. — Està encarat amb els Oms i la brossa dels Oms darrera Sant Antoni vell (antic Cabrià).

Els Castelletes. — Abans se'n deien *Les Roques Cabrianes* (nom romà). Primers documents 1601.

La Portella d'en Pitança. — A Camprodon hi vivia algú



ESPECIALITAT
EN PLATS TÍPICS I DE CAÇA
SERVEI A LA CARTA

Pl. Espanya, 11 Tel. (972) 74 00 04
17867 CAMPRODON (Girona)

anomenat Pitança. Està entre les roques Cabrianes. Gràcies al document de 1604 s'ha pogut aclarir que aquestes roques eren les de sobre del Sivilla fins a les Rocasses.

Sant Antoni Vell. — Hi ha una capella (l'ermita del sant). «Sant Antoni nou» (1.316 m. alt).

Collet de Bonaire. — Segons en J. Coromines, pot significar *terra bona* de fàcil conreu (cultiu).

Pla de Bonaire. — Les terres d'aquesta ermita es feien femar pel ramat cada 10 anys.

El Coll dels Pixadors. — Antigament *picadors* (els boscarols).

Mont Falgars. — Mont de les Falgueres.

Coll de Vernedell. — Ve de verns.

Puig de Coll d'Ares. — La creença de mossèn Julià, que ja eren cristians els de molló i els de Prats de Molló (frança) que anaven a adorar el déu Silvà o de les Sagrades Bosquíries del qual en deien *Les Ares del Bosc*. És el puig que fa frontera entre Espanya i França.

Rocabruna. — Roca bruna, morena.

Coll del Mal-rem. — Pas que mena a França, és carregós de mal pas, estret. Segons Monsalvatge el 1064, amalrem.

Puig del Ruc.

Coma Llarga. — Serra que fa frontera.

Pic de Coma Negra.

El Pla de la Primavera.

Les Basses de Monars.

El Trui. — (Trull).

Puig Cubell. — (Cabell). La gent va dir *Caobell*, i a la llarga la *ao/o* i com que no és accentuada es posa *u*.

Moixons. — Veïnat de la Boixeda (planta). També podria ésser de boix perquè fàcilment s'ha canviat la *m* per *b*. Ex.: Bestracà-Mestracà; Belandrau-Melandrau.

Noussants. — Arnau Sant (mas) (deformació).

El Pic de les Agudes. — Entre Feiturs (Feitús), Vilallonga i Setcases.

Els Clotegalls. — (Els Clotegais). Entre Setcases i Vilallonga.

Pla de Lliens. — (Herba).

Ascensió. — Oratori.

Coll de la Marrana. — (Marra) (Marrana). Roca.

Coll de la Marrana. — Marrà-Morrana = roca.

Pas del Bou o Camí del Frau.

Puig dels Lladres.

Carlat. — (Roca ampla).

Caràs. — Bac sobre Carlat. Augmentatiu de *car* = roca.

Puig Ou. — (Puig de l'Audal (?)).

La pujada d'Arrenca Fels. — Se l'anomena així perquè el pendent és molt acusat.

Collada de l'Alec. — Apellatiu.

El Collet del Cabirol. — Pot venir de *cervo* o bé un apellatiu.

Coll de Canemars. — Producció de canem.

Xuriguera. — Nom que podria venir de *rates*. En francès s'anomenen *souris*.

Carboners. — Carboners que feien carbó.

Vall-llobra. — El 1616 Vall-llobrega.

Lliens. — Planta o herba.

Fembra morta. — Vol dir *dona morta* (segle *iv* *femebre* = dona). Segons la tradició una noia va prometre que hi aniria a clavar el clavot de fer trumfes, i sense por, al clavarrho s'hi va enganxar les faldilles i de l'espant es va morir.

Les Caroses. — Alguns en diuen *Les Escaroses*. Guarden encara allò que vulgarment anomenem el *solar* dels articles; i molts en veure això, interpreten que vol dir *mun-tanyes lletges*. El nom és ben clar *quer o car* (roca) i en plural *caroses* (rocoses).

Coll Subirnas.

L'Hortoi de Sant Joan. — Oratori (Molló).

Basses del Sitjar. — Lloc on es produïa el canem, sota el coll de l'Alec.

Coll de la Bau. —

Les Devesasses. — Sota els singles de la Portella d'en Pitança, anomenat així pels grans pasturatges que hi havia.

El Collet del Remei. — Al costat del Puig d'Ot.

El Bac de les Maries. — Nom d'alguns que s'anomenaven Maries, sota el Bac Morell.

Bac Morell. — Cap de terme que separava Bolós i Camprodon (Freixenet).

Duy. — Dull = deus d'aigua.

Maians. — Antic veïnat de Vilallonga que ara és una casa de pagès. Es troba antigament *pasturis de Medianello*, any 1194; i Majanell i variants anàlogues només des de 1560. Com que afronta amb Maians i Baumeians és visible, per la situació quasi intermunicipal, que ha de ser, com tants noms de pastures compartides o intermèdies, un derivat de Medianus.

El Bac de Sant Antoni.

Bosc de Sant Antoni. — (Les feixes).

La Costinyola. — (costa petita).

Serra de Cavallera. — Pot venir del pla ofondalat que hi ha a les Fonts (mas).

CARNISSERIA

GALI

Ferrer Barbarà, 12

Tel. 74 01 60

CAMPRODON

La Roca Llisa. — Roca Llisa a la muntanya.

El Camp Negre. — Hi ha terra negra.

Les Planes de Sant Ramon. — Ermita que ara és despareguda degut al desviament de Camprodon. Només quedaven les parets de l'absida.

Puig d'en Bullici.

El Pla de les Basses. — Hi ha una bassa.

Puig Cerverís o Cerverís. — És un dels cims de la vall inferior, 2203 m. alt. en el trifini de Viallonga amb Pardines i Queralbs (Serrat). R. Amigó vol escriure-ho Sabarís, grafia arbitrària i contra la tradició, car ni ell ni mossèn Pascual no n'han trobat mencions documentals; però el nom consta com a Cerverís en diversos mapes i llibres. J. Coromines ens diu que ell ja havia trespàs força per aquestes carenes ja abans de 1930, i havia sentit dir sempre *serberís* o *pudserbeís* a gent local senzilla fins abans de recollir els topònims a l'engròs en aquesta rodalia; i mossèn Pascual digué que havia sentit *sebrís*; l'Amigó afegeix que ha sentit *seberís* (amb una segona *e* poc perceptible). Mossèn Pascual reconegué que a algú altre se sent *serbrís* i fins potser *serberís*, i que és nom poc conegut a Vilallonga però que ell l'havia sentit sense la primera *r* (és un nom que té dues *r* separades, d'aquesta manera és un fet corrent l'eliminació dissimilatòria). *Cerverís* és senzillament un derivat de *cervo*, com Puig Cerver o Mont Cabrer. Format com *Porquerís*, *Porquerisses*, *Vaquerisses*; com el *Pic de Castellsard*, el *Pas del Cabirol*, la *Costa Cabirolera*; com la *Torre de Cerredo*, el cim suprem dels *Picos de Europa* (Cirrum Haeduum = cerro dels càbirols o cabrits), que s'enfronta, a través d'una estreta canal, amb la *Peña de los Cabrones* (De la mateixa manera, al peu mateix del cim del Cerverís hi ha les Cabres d'En Barceló. I pensen per allí) sinó isards o cabirols, nascuts de cabres salvatges.

Feitús. — Nom original *Fracturis* (muntanya trencada). Document Feiturs (1274). Ha perdut la *r* i ara s'anomena *Feitús*.

Coma de l'Orri. — (Barraca) (*Hórreo* en basc) Refugi

per al pastor. També d'aquí, el nom dels formatges d'orri.

Les Arbretes. — Dalt de Setcases hi ha gent que en diuen *Bretes* - Blanques - Negres. *Bretes*; es produeix l'eliminació dissimilatòria de la *r*, i sovint la vocal anterior a un accent s'elimina i s'explica que antigament deien *Bretes*.

Gra de Fajol. — Comparança amb un gra de fajol (per fer farinetes).

Puig Morens. — Camí que hi ha a la Cerdanya que va cap a l'Aude (França). Amb escrits antics se'n deia; Pi Morrent (que està morint).

Pla Condal. — Gran planície herbada en amunt de Maians, sota la Canya i Puig Cerverís, ja Plano Comitale en l'any 1297. Fóra un error de voler canviar això en pla Comtal, i no perquè no vagi significar això mateix (Plano Comitales en document de 1297), sinó perquè tothom ho ha pronunciat sempre amb -d- i sense castellanisme; ja el català més arcaic de l'edat mitjana oposa generalment l'adjectiu *comtal* al substantiu *comte*, i la divergència en la data de la síncope es justifica per la diferent posició del grup consonàntic respecte de l'accent. Aquests pasturatges degueren pertànyer als comtes o als poders públics, mentre que no gaire lluny d'allà hi ha Plan - Cminal en el lloc de la serra de Sant Bernabè; avui diu que hi cullen farratges i patates; per tant no és perquè quan Pla - Condal era dels comtes, aquest pla, que hi contrastava, pertanyia als comuns o la gent del poble; el cat. ant. *cominal* (per comunal) és ben conegut.

Pla d'Araniscla o la Danariscla. — Mossèn Pascual ho havia sentit d'aquella manera i J. Coromines de l'altra. És un pla amb un petit puig, però tot herbat i planer, en el lloc de la serra de Sant Bernabè (D'Abella i prop d'aquest poblet), en el camí de Pardines, damunt la Batllia. J. Coromines diu que és ben poc el que es pot dir sobre l'origen, però l'aspecte del nom és singular i invita a dir-ho. Deu ser un compost, i és improbable que aquest *la* correspongui a la forma originària. A la segona meitat pot haver un mot afí o igual a *ariscla* (algun cop masculinitzat en -cle), cercol que enrona alguns objectes (com ara les moles de molí), també amb afèresi *riscla*, que llavors designa més aviat l'aresta dels cereals i coses semblants: vénen d'*Aristula*, que en un altre ús s'ha convertit en *ristol* o *aristol* (cap inferior de la llança) i cosa anàloga en el bastó o gaiato dels pastors. Però també pot sortir del nom de persona *Acisculus Iscle*, car en el Pirineus l'evolució a *Aziscle* i *Ariscle* no contindria ni un lleu entrebanc. Seria, doncs *pla de n'Ariscle*; i àdhuc és lícit de conjecturar que, dient-se primer la Plana- d'Article, una metàtesi portés a la *Pladanariscla*, on molts haurien eliminat l'aparent masculí Pla —com a incongruent amb tot l'aspecte del nom.

Ull de Ter. — En Català, la *r* dels monosíl·labs sona i en el polisíl·labs es perd; per tant hauria d'ésser *Ull de Tè*. Ull de Ter és un bon centre d'excursions. El gran poeta Verdaguer li dedicà unes boniques estrofes:

«Llarguíssima pel Ter és la baixada / però per d'ava-

FLECA

Albert Cabanach

PA CUIT AMB LLENYA
Especialitat en BOLLERIA

València, 49

CAMPRODON

llar un riu és llest, / troba en cada baixant una marrada,
/ mes si plau lo camí, s'acaba prest.

»Per la balma passant de les Donzelles / no escolta
el càntic dolç / amb què responen les aloges belles / als
tords i rossinyols.

»Les fades eren d'eixa vall mestresses, / tan sols d'elles
i d'ells s'oïa el cant; / encara no hi cantaven abadeses
/ en lo vell monestir de Sant Joan.

»No hi havia a Segúries temple encara, / ni a Cam-
prodon castells / res hi havia de lo que hi viu ara / sinó
les flors i aucells.»

FONTS

Font de la Perdiu. — Una està més amunt, cap al
pla de la regalèssia (pop. regalíssia), i l'altra al cap d'avall
del clot.

Font Gran de Morens. — És la que serveix actual-
ment per Vallter.

Font del Saüc. — (Sabuc). En català desapareixen a
vegades les *b* entre vocals.

Font dels Abeuradors. — Cast., *abrevadero*.

Font dels Canons. — Està a sota Jace-sobat.

Font Lletera. — Llet (?).

Font Freda. — Baixant de Font Lletrera, al costat
del camí de Núria.

Font Mòra. — (Vilallonga).

Font de Fra-Joan. — (Setcases).

Font dels Soms. — O Fonts Altes del Ritort (Molló);
soms = cims en català antic.

Font de la Miranda. — Té relació amb La Roca, ja
que vol dir castell d'observació. (Vilallonga de Ter.)

Font del Vern. — O del Vicari, al clot de Can Huguet.

Font del Molí d'en Nonó. — Apellatiu.

La Font dels Miquelets. — S'anomena així perquè uns
soldats catalans voluntaris, que varen tirar a terra les mu-
ralles de Prats de Molló, varen beure en aquesta font i
des de llavors se'n diu així.

Font dels Quatre Cantons. — (Dins del poble). Es
diu així perquè hi ha a confluència de quatre carrers.

La Cordera. — Apellatiu.

Font de la Placeta. — Plaça petita.

Font de la Plaça.

Font Nova. — Ja en el 1731, es parla del Passeig de
la Font Nova.

Font de Sant Josep. — Font que està sota de *Can*
Vaca Negra, desapareguda (?).

Font del Teula. — En Coromines ha notat que de
vegades canviaven el gènere de l'article: *de la teula*, *del*
teula.

Font de Sant Patllari. — Hi ha un oratori. La tradi-
ció diu que els tres abundosos dolls d'aigua, van sortir
quan l'ase que portava les relíquies de sant Patllari, en
arribar en aquest lloc donà tres cops a terra amb una

pota. Per sant Joan, i com a final de la Festa Major de
Camprodon, hi puja la gent a berenar i toquen sardanes
a la Font.

Font del Vern. — Hi ha moltes vernedes. El poeta
Joan M.^a Guasch va descriure'l així:

«Racó tranquil, racó guarnit de molsa, / racó dels ar-
bres vells, mig desmaiats, / la font que hi neix té una
naixença dolça, / no té el dolor dels naixements forçats.
/ Brolla gentil i alegrement davalla, / la filla de la neu
mai no falleix; / meitat cançó i altra meitat rialla, / és
una vida en flor que resplandeix. / Jo quan baixo dels
cims a l'hora santa / cerco el racó tranquil, la font que
canta / el misteri sagrat del fil del glaç. / I la veig d'un
tros lluny que ja m'espera / com una dona fresca i riallera
/ portant el càntir ple tota del braç.»

Font del Boix. — Està situada a 1.072 m. d'altitud.
És un lloc on hi ha molts de boixos. Sembla que Mara-
gall s'inspirà i començà en aquest lloc aquella bonica poesia
que titulà *Les muntanyes*, que comença i acaba amb les
següents estrofes:

«A l'hora que el sol se pon / bevent al raig de la
font, / he assaborit els secrets / de la terra misteriosa.»

Font de Sant Josep. — Anomenada ara d'en Llan-
drius, nom de la muntanya que se'n deia Puig Llandrius.

Font de les Espones. — En el camí antic de Can
Moi, Rocabruna i Molló.

Font de Can Moi. — Nom d'una herba que en deien
Moi.

Font del Molí de Can Moi.

Font del Ferro.

Font de les Violes.

Font del Forat.

Font del Salic. — (Desapareguda.)

La Font Calenta.

La Font de les Lleteres.

La Font del Remei. — Hi ha la de baix al Santuari i
la de dalt que ve de sota els Castelletes. (Font de la Brugada).



CAJA DE MADRID

Sucursal, 9.119
València, 28
CAMPRODON

Font Rubí. — Sobre els plans de la Batllia (masia).
 Font Grifeu. — És al capdamunt de les planes prop de la carretera que trenca cap a Font Rubí.
 La Font del Forat. — És al capdamunt de Feitús.
 La Bona Font. — Cap a Espinauga (font d'on prenem l'aigua al poble de Camprodon).
 La Font Borratxa. — A davant de Can Sans (Vilallonga de Ter).
 La Font de la Pubilla. — Es troba sobre La Sala (masia) de Vilallonga, al Coll de la Nou.
 La Font de la Pubilla. — És una altra font a mig curs de la torrentera (sota la Planella de Vilallonga).
 Font de l'Abeurador. — Sota Puig Cerverís.
 Les Dous d'Abella.
 Les Dous de Fabert.
 Les Dous de Beget.
 Font Llarga. — Es troba a Abella (sota la serra de sant Bernabé).
 La Font de Can Moner. — Es troba al mig del vernedar.
 La Font de Can Bola.
 La Font de la Forcarà. — Apellatiu (1461-1462). Hi havia el Mas Forcarà. Hi ha qui diu Furcrà. Prop del poble de Camprodon.
 La Mare de la Font. — S'anomena així perquè hi havia la mareta que portava l'aigua cap a les fonts del poble.
 Font d'Urdias. — Es troba a la vora de la Mare de la Font. Nom celta (?).

CORRANDES

Les noies de Prats de Molló / totes són tralles / els (hi) agrada el vi bo / l'aigua no gaire / els (hi) agrada el vi bo / i l'aigua no.
Les nostres no ho fan pas així, / sols beuen aigua / no els hi agrada el bon vi / i l'aigua sí.

VÍDEO CLUB TER

VENDA I LLOGUER DE PEL·LÍCULES

Nou, 6

CAMPRODON

Tel. 74 02 24

A la Roca el sol hi toca / a la Roca el sol hi neix / més m'estimo la Pepeta / que una bossa de diners.
A la Roca el sol hi toca / si no hi toca, hi ha tocat / i a la plaça de la vila / tinc el meu enamorat.
Si la mar es tornés tinta / i les muntanyes paper fi / n'escruiuria jo una carta / per l'amor que em fa patir.
La noia del Llanars / tu jove de Salarça / no t'hi vulguis pas casar / que no tindries prou vianda / per poder-la afartar.
A Llanars hi ha una noia / que ha pogut enamorar / a un jove de Salarça / i s'hi voldria casar.
Corrandes són corrandes / corrandes són cançons / no hi ha millor barreja / que minyones amb minyons.
Diu que en té una barca / i que m'hi gronxarà / i amb un ventall de palma / m'esquivarà els mosquits.
Més val que no em casi / que em quedi solter / d'aquesta manera / feliç jo viuré.
Viuré com un home / sense maldecaps / no tindrè canalla / n'hi hauré de rentar plats.
Mare de Déu de Cabrena / ajudeu-me a n'em Perot / que té el burro per la cua / i no el pot atrapar enlloc.
Ai Marieta cistellera / vos que sabeu fer cistells / feu-me una cistella / per anar a collir clavels.
Si voleu menjar all-i-oli / aneu-hi al meu carrer / que la porca de la dona / s'ha cagat en el morter.
Aquí dalt de la muntanya / un cucut hi ha cantat / quan les cabres portin llana / les dones faran bondat.
Borra pixarada / cap d'arangada / borra pixador / cap d'arangador.
Marieta del saco bermejo / que jo te fastejo / si et vos casar amb mi / mai més serem pobres / en tinc un armari molt ben arreglat / un topí sense ansa / i un esclop foradat.
Tot això serà teu si et cases amb mi / un plat i una olla i un tros de topí.
Escolteu-me mon poble / pareu-hi atenció / cantaré les coples / direu que tinc raó. / (del meu Camprodon).
La nostra vileta / fa goig de debò / quan serà ben neta / lluirà com l'or.
A la capella del Roure / n'hi ha un carro encallat / un burro que no es pot moure / que en el fang està clavat.
Ara diu que el municipi / ja han acabat els diners / ara veies quin desfici / tot això semblen femers.
El carrer de València / tot ell és un fangal / però preneu-hi paciència / i Passeu pel Camidal.
Al carrer d'en Roc i Planes / més avall del Pont Nou / el que hi passa una vegada / ja en té ben bé prou.
A la Frigona i Placeta / si hi aneu hi trobareu / gossos amb la cua dreta / i gats morts per tot arreu.
De la capella del Roure / fins allà baix al Planet / han començat a remoure / per deixar-ho pla i ben net.
Al carrer de València / ja no hi ha tant de fangeig / ara amb tota decència / hi podem fer un passeig.
Pel carrer d'en Roc i Planes / més avall del Vell Pont / dóna gust de passar-hi tot anant / cap a la font.

L'ASSALT DELS LLADRES

(Tonada de Una matinada fresca)

Una cançoneta nova / bé la sentireu cantar. / Treta n'és de dotze lladres / que varen anar robar. / Ja en venten tres trucs a la porta; / la mestressa diu: —Que hi ha? / —Som dotze amics de l'amo / que hi volem enraonar. / —L'amo n'és anat un xic fora / i luego tornarà.

La en venten cop a la porta, / ja la varen desbotar. / Ja me'n troben an el amo / allà dalt en el replà. / La primera punyalada / ja l'en varen travessar. / La segona punyalada / ja l'acaben de matar. / La mestressa i la criada / ja se'n posen a cridar. / Criden: —Via fora, lladres, / que ens acaben de matar! / S'escaigué passar una ronda / allà baix a l'Empordà. / De dotze lladres que n'eren / tots els varen agafar.

EL DALLAIRE

(Tonada de La presó de Lleida)

Si n'hi havien tres dallaires / que en dallaven un prat, / si n'hi ha una xica rossa, / petita, bonica, / que els hi porta l'esmorzar, / petita com va.

Si n'hi ha una xica rossa / que els hi porta l'esmorzar, / ja n'hi ha un dels tres dallaires, / petita, bonica, / que ja no en pot esmorzar, / petita com va. / Si n'hi ha un dels tres dallaires / que ja no en pot esmorzar, / bé em diràs tu, dallaire, / petita, bonica, / per què no en pots esmorzar, / petita com va. / Bé em diràs tu, dallaire, / per què no en pots esmorzar. / Pel teu amor, minyoneta, / petita, bonica, / amb tu em voldria casar, / petita com va.

EL DIVINO

(Cant de Pàsqua)

El divino vull cantar / del bon Déu el ver Messies / de la mort i passió / que el Divendres Sant patia; / de com estava allà a l'hort / amb el cor ple d'agonia.

Ja en baixa un àngel del cel / davant seu s'apareixia; / diu-li que n'ha de morir / si el món salvar volia. / Moriré pel pecador, / compliré la profecia.

Ja en vénen els jueus / amb gran ràbia i gran malícia; / n'agafen el fill de Déu / i el prenen i el lliguen. / Quan me l'han pres i lligat / a Pilat l'en remetien.

Pilat l'en féu assotar / amb uns assots molt malignes. / Pilat l'en féu coronar / amb setanta-dues espines / Pilat l'en féu clavar en creu / en una creu molt terrible.

Bon Jesús n'és mort en creu, / no li fàceu heretgia / que si heretgia li feu / a l'infern us tiraria / en un profundo d'infern / que per sempre duraria.

Pensa-hi, pensa-hi, pecador, una horeta cada dia, / en la mort i passió / que el Divendres Sant patia. / El divino és acabat, resem-ne una avemaria.

Nota. — Totes les corrandes han estat recollides per mossèn Julià Pascual i Pagès, de 60 anys d'edat, veí de Camprodon, el qual les havia sentit del seu pare i de la seva mare, nascuts a finals del segle passat.

Llista alfabètica de la precedent toponímia

MASIES

Bac, Can, / Balmeta, La, Balocell, El / Barnateres, Can, / Barrancot, El, / Barraquet, Can, / Barruda, / Batlle, can, / Batllia, La, / Batlló, Can, / Bellabriga, La, / Bes, El, / Blanc, Mas, El, / Boixeda, La, / Bolateres, Les, / Borgarès, Les, / Borrasser, El, / Buc, El, / Cabanyes, Les, / Campa, La, / Carol, El, / Casanova, La, / Casetes, Les, / Castanyer, El, / Comota, La, / Cortades, Les, / Costa, Can, / Cotet, Can, / Cros, El, / Fabert, / Farga, La, / Ferrers, Els, / Fia, La, / Fogonella, Can, / Fonts, Les, / França, Can, / Gabatx, Cal, / Gallina, Can, / Grau, El, / Gironella, La, / Griu, El, / Guillot, El, / Homs, Els, / Huguet, Els, / Jaça, La, / Jana, Can, / Jaumeta, Can, / Julià, Mas, / Junons, / Llinàs, El, / Noi, Cal, / Nonó, Molí d'en, / Maçana, La / Marçal, Can, / Mariner, El, / Masó, La, / Miàs, El, / Molladar, El, / Moner, Can, / Morer, El, / Pairó, Can, / Pascal, Can, / Pere Jan, / Can, / Pere Pau, Can, / Pernam, Can, / Peuxa, Can, / Planella, / Planelles, Les, / Pomer, Mas, / Puja Francó, / Puixeu, El, / Putxulina, / Quer, El, / Quera, La, / Rallic, Can, / Ribera, Can, / Ric, Tal, / Ricart, El, / Riferet, El / Rodà, El, / Rodó, Cal, / Sala, La, / Salelles, Can, / Sau, Can, / Sayol, El, / Seguer, El, / Serres, Les, / Sibilla, El, / Sitjar, El, / Sola, Casa, / Solà, Casa, / Solà d'avall, El, / Solà d'amunt, El, / Solans, Els, / Sunyer, El, / Surroca, Can, / Tech, Cal, / Teularia, La, / Tosque-

Perruqueria

JUANITA

Barbarà, 1

CAMPRODON

Tel. 74 04 01

ra, La, / Tremoledes, / Tübert, / Vaca Negra, Can, / Ventós, Mas, / Vilà, La, / Vilàs, El, / Vinardell, El, / Xecó, Can, / Xenturri.

MUNTANYES

Agudes, Pic de les, / Alec, Collada de l', / Anariscla, Pla d', / Antoni, Bac de Sant, / Antoni, Bosc de Sant, / Antoni nou, Sant, / Antoni vell, Sant, / Arbretes, Les, / Arcons, Puig dels, / Ares, Puig de Coll d', / Arques, Pla de les, / Artiga, Puig de l', / Arrenca Fels, Pujada d', / Ars, Pla de l', / Ascensió, / Ase, Esquena d', / Bases, Pla de les, / Bastiments, / Bau, Coll de la, / Bonaire, Collets de, / Bonaire, Pla de, / Bou, Pas del, / Bullici, Puig d'en, / Cabirol, Collet del, / Canamars, Coll de, / Caràs, / Carboners, / Carlat, / Caroses, Les, / Castellet, Els, / Cavallera, Serra de, / Ceveris, Puig, / Clotegalls, Els, / Colom, Roca, / Coma Negra, Picc de, / Condal, Pla, / Costabona, / Costinyola, La, / Creueta, La, / Cubell, Puig, / Devesasses, Les, / Dona, Pic de la, / Duy, 39, / Esqueis, Els, / Falgars, Mont, / Fajol, Gra de, / Feitús, / Fembra morta, / Fonda, Collada, / Geganta, Coll de la, / Joan, Hortoi de Sant, / Lladres, Puig dels, / Llarg, Coma, / Lliens, / Lliens, Pla de, / Lliana, Roca La, / Llobra, Vall, / Llosa, Congesta de la, / Llosa, Pic de la, / Magre, Camp, / Maïans, / Mal-rem, Coll, / Mantet, Portella de, / Maries, Bac de les, / Marrana, Coll de la, / Moixons, / Monars, Bases de, / Morell, Bac, / Morens, Puig, / Negre, Camp El, / Nevà, Serra del, / Nousants, / Ocells, Collet dels, / Ocells, Serrat dels, / Oms, Coma dels, / Ou, Puig, / Pitança, Portella d'en, / Pixadors, Coll del, / Prats, Collar de, / Primavera, Pla de la, / Ramon, Planes de Sant, / Remei, Collet del, / Rocabruna, / Rubi, Font, / Ruc, Puig del, / Siern, Coll de, / Sitjar, Bases del, / Subirana, Coll, / Ter, Ull de, / Trui, El, / Verne-dell, Coll de, / Xuriguera.

RIERES

Abella, Riera d', / Carboners, Riera de, / Espinalva, Riera d', / Faitús, Riera de, / Maïans, Riera de, / Pelonchano, Riera de, / Rodà, Riera de, / Triterens, Riera de, / Vall-Llobra, Riera de.

RIUS

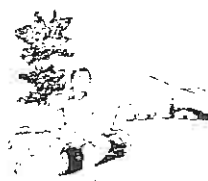
Ribort, / Ter, El.

TORRENTS

Bena, Torrent de la, / Catllà, Torrent del, / Cordoní, Torrent del, / Dob, Torrent del, / Dòus, Les, / Duy, Torrent del, / Esqueroses, Torrent de les, / Grau, Torrent de la, / Llanarès, Torrent del, / Negre, Torrent, / Orri, Torrent de la Coma d', / Pastura, Torrent de, / Pedreres, Torrent de les, / Podrit, Torrent, / Pontiró, Torrent del, / Ritortell, / Saiol, Torrent del, / Serradell, Torrent del, / Torrentera, La, / Turullura, Torrent de, / Vallvigil, Torrent de.

Pedro Colom Soler

CARNICERIA



ESPECIALIDAD EN
TERNERA LECHAL
Y CORDERO

Cámara frigorífica

Plaça Dr. Robert, 20

Tel. 70 01 58

CAMPRODON

Supermercat

ROTA

València, 12

Tel. 74 00 43

CAMPRODON

PUB

2000

Carrer València

17867 CAMPRODON

Relacions entre el Monestir i la Parròquia de Camprodon

Per Julià Pascual, Pvre.

L'any 904, a Camprodon, va consagrar-se una església parroquial, dedicada a St. Pere! No és pas ben segur que —com s'ha assegurat— es tractés de la parroquial més primitiva: el fet de no assignar-li cementiri fa creure en l'existència d'una altra anterior. S'erigí dintre el veïnat de Freixenet, un dels vuit amb què comptava el terme; concretant més, s'efectuà en un planell —el del fonal d'aquest veïnat mateix— anomenat, en grafia contemporània: *Camp (pla) redon* (rodó); nom que defineix el pla on rau l'església de Sant Pere, que es precisa poc o molt arrodonint entremig de les muntanyes de Sant Antonio, Can Pascal, la Costinyola i del Castell. El nom ha esdevingut com a propi de la parròquia i la vila, però evolucionat en el de Camprodon. Aquesta parròquia, quan es fundà el monestir, comprenia amb la vila, l'actual Freixenet, sense Cavallera i sense Bolòs.

Transcorreguts uns cinquanta anys aproximadament, el compte de Besalú, Guifré II, permutant-la per uns alous de Figueres i Monells i pagant-ne la quantitat de mil sous, obtingué del bisbe diocesà —en aquella època, el de Girona— l'església parroquial esmentada, amb les rendes corresponents (delmes i primícies), a fi de poder-hi instaurar un monestir benedictí, i de fet va instituir-l'hi.

A través de la documentació, fins molt ençà, és difícil d'aclarir quina era la situació jurídica de la parròquia de Camprodon en relació al Monestir, que almenys en presenta el patronatge. Cal tenir en compte que l'establització canònico-legislativa de les parròquies es realitzarà molt tardanament: el 1334 en les Decretats de Grigori IX encara no apareix com a obligatòria la institució parroquial. Atès aquest fet, tot i que, el 1169, el bisbe Guillem de Girona, en consagrar la nova església monacal de Sant Pere, reivindicà la submissió de santa Maria de Camprodon, no es pot defugir la possibilitat d'intromissions del cenobi en cases pertanyents als drets de la parròquia camprodonina.

De fet —segons dades tardanes— la cessió de la parròquia s'havia limitat el traspàs de l'església amb les rendes; però sense la jurisdicció espiritual, sense el regiment de les ànimes. Pel cas —com acabo de consignar ara mateix— el 1169 es va vindicar la subjecció de la parròquia camprodonina al bisbat; després d'un buit documental, anys passant, veiem com l'abat Magarola celebra un bateig a la parroquial (4-7-1661) amb llicència del rector; així mateix (9-2-1669) autoritza un casament, a Creixenturri, amb la delegació rectoral; més encara (14-4-1618), per a la detenció d'un delinqüent, súbdit del monestir, refugiat a Sta. Maria, el Tribunal de la Rota, determinà

que l'abat no podia pas entrar a buscar-lo i endur-se'l, sinó que havia d'entregar-lo al rector, tot manifestant al mateix temps, *no podia l'abat ni el prior de Sant Pere prendre'l l'església parroquial que és territori i districte del senyor bisbe*; afirmació aquesta un xic paral·lela a un d'anterior de l'encapçalament de la llista dels qui havien el precepte pasqual el 1584 on es fa constar que la parròquia de Camprodon «és de bisbes».

Tot plegat ens assessorà que la parròquia de Camprodon era episcopal i no pas monarcal.

La predita i antiga imprecisió canònico-legal es va prestar a que el monestir assolís algunes preeminències dintre l'organització parroquial de Camprodon. Ara bé, aquest estat de coses —sobretot després d'estabilitzades canònicament les parròquies— creava conflictes; conflictes en evitació dels quals es feien convenis, sovint escrits. Aquests convenis aclareixen moltes infiltracions monacals en qüestions de la parròquia.

En el primer dels convenis que conec (13-7-1343) —entre altres acords s'hi estableix que les torxes dutes en els enterraments acompanyant els difunts, sempre i quan passessin de dues, el clergat se'n podia quedar els caps i repartir-se'ls, pertocant-ne dues parts als monjos i una al rector i diaca de la parroquial; així mateix, que l'abat podia possessionar-se del drap mortuori (mortalla) que cobria el difunt mentre el duïen a enterrar, per bé que només quan es tractava d'un foraster no emparentat amb ningú de la feligresia, i que no fos pobre, i que, en un altre aspecte dels enterraments, deixant de banda que es convingué que els enterraments dels abats i els pobres quedaven com a exclusius de la parròquia, quan els mon-

FOTO
ESTUDI
ST. ROC

Sant Roc, 7

CAMPRODON

Tel. 74 02 97

jos hi eren invitats havien d'assistir-hi, però en cas contrari, previ avís havien d'esperar el fèretre al pòrtic de llur església, tan puntualment que, quan hi faltaven i els caps de dol tenien pressa, el rector podia prescindir d'ells. De més a més, s'hi pactà que, un cop construït l'altar del Santíssim a Santa Maria, llavors en projecte, al matí del dia de Corpus, es celebrés la Missa matinal en aquesta església i en l'esmentat altar, havent-hi vingut en processó els monjos i clergues, s'hi predicaria, i, acabat el sermó, processionalment es retornaria al monestir a celebrar la Missa solemne de la diada. Semblantment, quedaren que, el 2 de febrer de cada any, la benedicció de les candeles, presents els capellans de la parròquia, l'efectuarien els monjos al monestir i bon punt beneïdes, tots plegats, amb els fidels concorrents, es dirigiren a Santa Maria i hi celebrarien la Missa amb sermó; i que, el dia de Rams, es beneïrien les palmes a Sant Pere. Tot seguit, ordenada una processó vers Santa Maria, allà es llegiria l'evangeli de la benedicció i s'hi faria una predicació, tornarien al monestir i s'hi celebraria la Missa, llegint-hi la Passió. A part d'aquestes preferències, el rector i el diaca, a canvi del que rebien, per al seu sosteniment en compensació dels delmes i primícies que percebia el monestir en lloc d'ells, estipulà que en moltes festivitats d'entre any, aquells dos sacerdots estaven obligats a assistir a les funcions litúrgiques del monestir, alguna vegada Misses i d'altres Honres Canòniques.

En una altra concòrdia (16 de juny de 1389) —posat que a Santa Maria ja estava edificat l'altar del Santíssim— es va reglamentar el curs i, diem-ne, el cerimonial de la processó de Corpus. Presidida imposadament per l'abat, pel prior o pel monjo més vell del monestir, sortia de Sant Pere, amb l'acompanyament de tota la clergia, parroquial i conventual, s'encaminava cap a l'església del Carme i a la de Sant Nicolau (la del Castell) i continuava fins a Santa Maria. En aquesta darrera església i a l'altar del Santíssim es celebrava una Missa solemne oficiada per l'abat, el prior o el monjo més antic; seguidament, la processó reprenia el

seu curs cap al Monestir on es reservava el Santíssim i, a la tarda, es cantaven vespres, amb sermó si no n'hi havia al matí a Santa Maria, sermó a càrrec del prior del Carme, o de qualsevol altre carmelita. Si l'organitzava alguna altra processó —durant la vuitada a Santa Maria, al Carme o a Sant Nicolau— havia de presidir-la forçosament l'abat, el prior o el monjo més antic del monestir i celebrar-hi la Missa a l'església corresponent.

En aquestes dues actes de concòrdia es traïlla l'interès o fretura de preeminències per part del monestir amb l'abat al capdavant, que pugna per anteposar-se en coses de la parròquia. Intenta, en el primer conveni, que, en el moment que l'església de Santa Maria tingués ja erigit l'altar del Santíssim, la missa solemne de Corpus continuï oficiant-se a Sant Pere com anteriorment; procura presidir sempre i en exclusiva les solemnitats principals, i fins i tot tocant a la predicació, imposa que les grans festivitats la facin ells o els carmelites; enfront s'hi endevina el conformisme del clergat parroquial i de les autoritats civils del poble que —aquests i aquelles— es someten pacientment i no gosen menystenir les propostes dels monjos, quan no per respecte a la dignitat monacal, per l'autoritarisme feudal de l'abat; en contrast, el bisbat no aprovà ni acceptà cap dels ajusts i hi ostenta un aire d'intransigència, capteniment que mantenia encara, en el moment que, per l'abril de 1597 el rector de Camprodon, Bernat Folcrà, es negà a jurar obediència a l'abat Jeroni Fort que li exigia: el bisbe li manifestà que *haguera molt errat, si dita obediència hagués prestat*.

Tots aquests acords foren respectats i complerts pels contractants, al marge del bisbat que se n'inhibia totalment, fins i tot en ocasió de discutir-se i ajustar quin tant havien de rebre el rector i el diaca de mans de l'abat en substitució dels delmes o primícies que aquest recollia, i, també, quines festivitats aquests dos sacerdots havien d'assistir a les misses de l'església monacal (15 de novembre de 1355).

L'observança dels dos convenis esmentats i la de l'alludit últimament no es modifica el 27 d'agost de 1597. El rector de Camprodon, Bernat Folcrà, va iniciar un plet contra l'abat Jeroni Fort, en demanda d'un augment del que, per raó del seu sosteniment li donava en substitució de les rendes parroquials que es quedaven els monjos. L'abat, a la curta o a la llarga, va cedir; és sabut que, en aquells anys, el rendiment dels drets feudals s'havia desvaloritzat, ja que ni els censos ni les percepcions no s'havien pas apujat i, en canvi, el cost de la vida sí. L'estretor econòmica, que aquest fet significava, va obligar a l'abat i els monjos a transigir. Van reduir a quatre els dies que els sacerdots de Santa Maria havien d'assistir a la Missa Solemne de Sant Pere; es va concedir que el rector podia fer els enterraments sense cap dependència en relació als monjos; i es reglamenten els horaris de les Misses festives entre altres coses; el rector renuncià a la seva pretensió d'augment. Aquesta avinença fou confirmada pel bisbe gironí, Francesc Arèvalo. El prelat diocesà, veient la reducció de les càrregues i obligacions

BAR SISCOU

Expedidor de TRAVESSES i de LOTERIA PRIMITIVA

València, 3

CAMPRODON

Tel. 74 05 55

que pesaven sobre els dos clergues parroquials, es determinà a signar el pacte.

En l'acta escrita, mencionada ara mateix, es consigna que continuen vàlides les concòrdies anteriors en allò que no comenten ni contradiuen; però s'omet de referir-se a les consuetuds no escripturades. És que existia un costum —no protocol·litzat—, costum que el rector, Bernat Folcrà, el contractant, confiava que quedava abolit, ja que mai no havia suscitat polèmiques, almenys conegudes: era el d'anar a batejar al Monestir en les grans festivitats i octaves de Nadal i de les dues Pasqües i Totsants. Aquesta habitud no havia portat qüestions, ni discussions. El cas era que el monestir hi veia un lligam com a comprovant conforme Sant Pere constituïa una parròquia dependent de l'abadia. O sigui, la continuïtat d'aquella que en fundar-se el cenobi existia; mentre que la parròquia la considerava com a prova que Sant Pere, igual que els seus inicis, continuava diocesana. Tot provenia de creure, els monjos, que, per fundar el monestir, ells havien esdevingut posseïdors de la jurisdicció espiritual; i d'estar convençuts els clergues parroquials que el govern espiritual de la parròquia els corresponia. Aquests criteris diferencials donaven seguretat possessòria a cadascuna de les parts contendents; per això, no havien arribat mai a escripturar-ne res. Semblava, doncs, que havia estat eliminada. Però, el successor de Bernat Folcrà va continuar batejant al monestir en els dies assenyalats; i la consuetut es mantingué.

Consta posteriorment que la persecució d'aquesta tradició promovia friccions entre el monestir i el bisbat en ocasió de les vistes pastorals. Els abats s'oposaven a què els prelats diocesans revisessin el baptisteri i sagrari de Sant Pere; i aquest al contrari, no renunciaven al dret ni al compliment de l'obligació de visitar-los. Cito, d'entre altres, tres casos (1636, 1639 i 1641) que es realitzaren davant un notari, llevant-se'n acta vindicant els drets ja episcopals, ja monacals.

Aquests enfrontaments, quasi pacífics, es convertiren en litigis, tal com ho reconeixen els monjos mateixos, el 1671, degut a la imprudència del prior, Jaume de Magarola —nebot de l'abat i emparentat amb el diputat contemporani de Catalunya a Madrid— prior que no permeté que el bisbe Francesc Dou de Girona visités ni el sagrari ni les fonts baptismals i, ni tan solament, permeté d'efectuar-ho sota protesta notarial, com sempre. El bisbe, naturalment, indignat amb tota la raó, va dictar dos decrets: un prohibint al rector i al diaca, comminant-los amb excomunió, de batejar al monestir i de portar-hi el Santíssim per Setmana Santa; l'altre manant que, de llavors endavant, les processons generals sortissin totes de l'església parroquial, i mai del monestir.

El Concili Tridentí, tot reconeixent-ne el dret, manava als bisbes diocesans que visitessin els sagraris i fonts baptismals que estaven el servei dels fidels, encara que pertanyessin a cases religioses exemptes, i al monestir ho estaven; i també, tenia dispostat que els convents i mo-

nestirs únicament podien organitzar processons dintre el clos dels edificis religiosos on residien. Aquest fet derivà en un plet.

L'inici del plet l'ignoro; no en sé la data; ara que el 1676 ja estava plenament desvetllat. Quatre anys més tard el seny s'imposà i, durant el regiment de l'abat Benet de Rocabertí i de Pau, s'arribà a una conciliació (11 d'agost de 1680) a base de renunciar l'abat i els monjos a alguns drets. Prescindint del que es relaciona amb els assumptes econòmics es limiten les obligacions del rector i el diaca de Santa Maria a què assistissin a cinc processons monacals a l'any, a i més, a alguna d'accidental motivada pel naixement d'un príncep o el casament del rei (espanyols, és clar). D'altra part, la parròquia podia organitzar les processons convenients, sense comptar-hi la de Corpus d'obligació i dret exclusivament parroquial; igualment quedaren en llibertat, els clergues parroquials, de beneir les candeles i els rams en les diades respectives. El bisbat va respectar-ho i acceptar-ho. L'harmonia va durar uns quaranta anys i escaig, ja que el plet es va reprendre el 1723 i finalitzà el 15 d'abril de 1761 amb una concòrdia avalada pel rei.

Els allegats principals i bàsics que s'hi plantejaven versaven sobre si la parròquia havia estat adquirida pel monestir incloent-hi la jurisdicció espiritual, cosa impossible segons el bisbat, perquè no éssent clergue Guifre II no podia rebre-la, sense cometre-hi pecat de simonia; sobre si la documentació demostrava la possessió cenobial del govern espiritual de la parròquia camprodonenca, el que com he insinuat abans, fundadament negaven les autoritats diocesanes; sobre si aquesta jurisdicció anava —entre altres casos similars que citaven— que a Vilallonga de Ter els Descatllar els cobraven i no els hi exercien pas; i sobre si el fet d'anar a batejar a Sant Pere, uns certs dies a l'any, significava per al monestir la facultat espiritual de govern, cosa a la qual s'oposaven els clergues diocesans que batejaven allà, a fi de salvaguardar i con-

ASSEGURANCES

VILA

Ferran Vila
Freixanet

BARCELONA
CAMPRODON

servar la parroquialitat diocesana de l'església de Sant Pere en pro de la feligresia que n'era possessora ja abans d'obrir-se el monestir, com ho confirmava que mai per a mai ni l'abat ni cap monjo haguessin administrat aquest sacrament a cap infant.

Aquest plet acabà amb una entesa signada pel rei el quinze d'octubre de 1761; entesa entre les autoritats episcopals i abacial (i dels monjos). Hi abunden les renúncies del monestir, renúncies rescabades parcialment amb el dret atorgat al monestir de poder presentar rectors per a Ridaura i Sant Joan les Fonts, rectors que, tot i això, havien de concursar i fer oposicions. S'hi consignà que el monestir seguiria collectant els delmes i primícies i en

lliurarien al rector i al diaca, les «porcions» que el pertocaven; que en els enterraments els monjos únicament hi intervindrien si el difunt havia elegit sepultura en el cementiri parroquial del monestir, i havien d'esperar i rebre el cadàver en el pòrtic de Sant Pere, però mai no podrien actuar-hi, si el sepeli es duia a terme en l'altre cementiri parroquial de Santa Maria; que el monestir continuava exempt; i que la processó de Corpus corresponia a l'església parroquial, i, en cas de fer-ne, els monjos havien de celebrar-la el diumenge dintre l'octava; i, finalment, que l'abat havia de presidir, sempre que hi assistís, les processons i les funcions litúrgiques de Santa Maria, encara que en aquestes funcions, no podia pas fer-ho mai des del presbiteri.



BANCA CATALANA

València, 4

CAMPRODON

Tel. 74 03 50

RENAULT



ALEXANDRE CUADRADO

València, 56

17867

Tel. 74 00 55

CALEFACCIONS

MOLAS

- Instal·lacions de calefacció central
- Aire condicionat
- Energia solar
- Protecció contra incendis
- Fontaneria i sanitaris

Ignasi Casabó, 11

CAMPRODON

Tel. 74 01 63

AGUSTINA

- Regals
- Articles pell

València, 31-34

CAMPRODON

Tel. 74 00 68

Vestes portants d'improperis



El palmo	XAVIER JUNCÀ
El Sant Sopar	ALBERT CABANACH
El calze	TONI LIESA
El pa	JOSEP M. SOLÀ
La bossa de Judes	JORDI COLLBONI
La llantia	EDUARD SALA
El gall	AMADEU RIGAT
L'espasa i l'orella	JESÚS VILARRASA
La mà	ALBERT GÜELL
La columna	JOAN PERADALTA
Els assots	SERGI FRONTONS
La canya	XAVIER GENÍS
La Corona d'Espines	NÚRIA JORDÀ
La capa púrpura	NOGUÉ
Les cadenes	JORDI CASANOVAS

El pitxer	JOAN CREIXANS
L'esponge	MARIA CLARET
La llança	XAVIER SOLÀ
Els claus	MÒNICA PLANELLA
El martell	MOISÈS DORCA
El sol	SÍLVIA MEJÍAS
La lluna	LAURA PUIGMAL
El rellotge	ADRIÀ RODRÍGUEZ
Els daus	ELISENDA CAROZ
La túnica	ROSA M. SALA
L'I.N.R.I.	JAUME ORTOS
El cap de mort	JOAN MOREDA
L'escala	XAVIER MORET
Les estenalles	JOSEP MIRÓ
El llençol	J. LLONGARRIU

Relació dels establiments adherits i recomanats per l'Associació de Comerciants de la Vall de Camprodon

CONFECCIÓ I MODES

Miquel Vila Picola
Jordi Romans
Valentí Peytavi
Montserrat Tenas
Carmen Peral Juncà
Trinidad Puigbò
Anna Semente
Maria Pastoret (La Poma)

HOTELS I RESTAURANTS

Josep M. Güell (Hotel Güell)
Leocadia Barceló (Cala Cadí)
Francesc Vila Triadu (Restaurant Núria)
B. Llongarriu-J. Solà (El Caliu)
Carmen Perpinyà Pera-La Coma (Setcases)
Miquel Pérez Peral-Can Tiranda (Setcases)
Joan Vila Sala-Can Gepet (Setcases)
Pere Noguer Vila-Can Musiques
(Setcases)
Manuel Mejías Muñoz de León
(Restaurant Bell-Lloc)
Jaume Farré (Pizzeria)

FOTÒGRAFS

Josep Coma Ramos

XARCUTERIES I COMESTIBLES

Jaume Cros Brunet
Antònia Vila Dorca
Josep Moret Orriols
Maria Claret Gardella
Anna M. Guardiola Rigat
Maria Vilanova
Isabel Borràs
Josep Peiris Planella

FLORISTERIES

M. Dolors Barrull

JOIERIES

Isidre Planas Palome

SUPERMERCATS

Anna Gardella Roda

PELLETERIES

Pelleteria Gratacós

REGALS I RECORDS

Josep Claret Gratacós
Jaume Soler Bertran
Agustina Solà
Joan Puigmal Roger
M. Carme Surinyach Bec
Justina Vila Dorca
Jordi Juanola Juncà

GARATGES

Pere Llosada Rosell

GALERIES D'ART

Domènec Peiró Morera (El Forn)

FERRETERIES

Margarida Guardiola Descamps
Pere Gardella Pagés

PERRUQUERIES DE SENYORS

Josep Feliu Gardella

FORNS I PASTISSERIES

Esteve Escola Prats
Josep Sala Surriba
Josep Pujol Martínez
Sebastià Sala Guillemet

LLANES I CORSETERIES

Neus Corbella Piñol

ESPORTS

Sports Renard (Maria Roger Tubau)
Anna Semente
Motos Josep Blanch

BARS, FRANKFURTS I TAVERNES

Dolors Blanch (Bar Siscu)
Bar Núria
Bar Bell-Lloc
Carmen Puig
El Caliu
Guadalupe Bertran (Bar Pabel)

CARNISSERIES

Montserrat Rigat Puig

EMBOTTIS

Casanova Germans, S. A.

PERRUQUERIES

Maria Gatiús
Antònia Costa Coma
Joana Blanco Gratacós

SABATERIES

Domènec Planeses
Eduard Roque Vidal

DISCOTEQUES I PUBS

Pilar Pi (Discoteca Pigall)
Club Petres
Antimoni Pub

FUSTES

Fustes Germans Magret

PAPERERIES I LLIBRERIES

Montserrat Luengo Solano
Montserrat Anglada Cabanach

BELLESA I ESTÈTICA

Rosa Compte Burgas

BODEGUES

Montserrat Puli Dorca

ESTANCS I TABACALERES

Lourdes Vila Maya
Maria Morer Valanova

ELECTRICITAT I ELECTRODOMÈSTICS

Maria Collboni Pastoret
Josep Ayats Puigmal

GESTORIES

Antoni-Josep Sánchez Martí

PERFUMERIES

Rosa Sitjar
Maria Noguer

LOTERIES

Dolors Picart

ESQUÍ

Escola Esquí Vallter 2000

Galetes
PUJOL

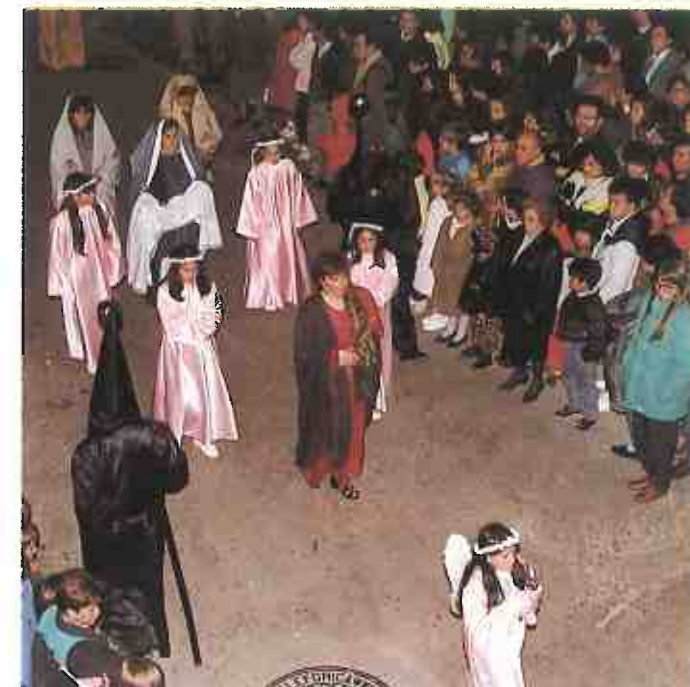


Camprodon

**Àngels
de la Processó
dels
Sants Misteris**

Elisabeth Pujol
Anna Claret
Anna Garcia
Esmeralda Cabanach
Aina Suriñach
Anna Suriñach
Mireia Laguna
Sònia Ortiz
Tania Anguita
Marta Sayola
Marta Solà
Maria Coma
Judit Serrano
Anna Salvador
Mònica Mejías
Sílvia Bertran
Laura Serrano
Núria Nogué
Glòria Samblas

Àngel Gran:
Paquita Bonamaison



Can França
ARTICLES DE PELL

València, 11

Plaça Sta. Maria, 11

CAMPRODON

Tel. 74 00 13

ANTIGA CASA SALA
FUNDADA L'ANY 1818

CAMPRODON

SALAnyolis®
SÓN TAN BONS!!!